

BINAD

*Bureau voor
grensoverschrijdende
samenwerking*

**HAVE A LOOK
ON THE OTHER SIDE**

**preventieprojecten
verslavingszorg**

**voorbeelden
uit vijf landen**

tactus

instelling voor verslavingszorg

colofon

Have a Look on the other Side

preventieprojecten verslavingszorg

februari 2001

Uitgever: **BINAD – bureau voor grensoverschrijdende samenwerking**

Landschaftsverband Westfalen-Lippe

Abteilung Gesundheitswesen

Landesrat Dr. Wolfgang Pittrich

Koordinationsstelle für Drogenfragen und Fortbildung

Wolfgang Rometsch

Samenstelling
en bewerking: Pascale Sorg

Redactie: Rüdiger Klebeck, Mechthild Neuer,
Pascale Sorg, Hans van Ommen,
met medewerking van Ronald Meyer
(inleidende tekst bij de hoofdstukken)

Vertaling: Martin Schmeltzle
Frederik Wanink

Zetwerk: Lütke-Fahle-Seifert AGD, Münster

Druk: Burlage, Münster

Oplage: 1.000

Financiering:

Ministerie van
Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
Den Haag

Ministerium für Frauen, Jugend,
Familie und Gesundheit,
Düsseldorf

Contactadressen: **BINAD-NL**
Korte Hengelsestraat 24
Postbus 417
7500 AK Enschede
Tel.: 053-4331414
Fax: 053-4343287
e-mail: h.vanommen.binad@tactus.nl

BINAD
Hörsterplatz 4
48147 Münster
Duitsland
Tel.: 0049-251-591-3268/-3154
Fax: 0049-251-591-5484
e-mail: binad@wl.org

Inhoud

Voorwoord	2
De preventieprojecten	
<i>sector basisscholen</i>	5
<i>sector voortgezet onderwijs</i>	19
<i>sector jeugdwerk</i>	39
<i>sector club / partyscène</i>	65
<i>sector gezin</i>	71
<i>sector stad of wijk</i>	79
<i>sector algemene bevolking</i>	85
Adressen	95

Verslavingspreventie

schijnt de grote uitdaging te zijn voor de samenleving evenals voor het hulpverleningssysteem. Snelle bevrediging van behoeften, concentratie op lust en plezier, de snelheid van het leven, het onvoorstelbare aanbod aan consumptiegoederen, de bereidheid om risico's te nemen, de alomtegenwoordigheid van alcohol, de creativiteit van de producenten van synthetische drugs, de behoefte om stemmingen te manipuleren en nog vele andere factoren zorgen voor een voortdurende groei van de bereidwilligheid om psychoactieve middelen te consumeren.

Zo wordt ook de creativiteit en het openstaan voor nieuwe ontwikkelingen uitgedaagd van het hulpverleningssysteem – en daarmee wordt in dit geval ook de preventie bedoeld. Gevraagd wordt om zich grondig bezig te houden met de gebruikersmotieven van jongeren en jong volwassenen en in ieder geval niet het afwijzen van ontwikkelingen in de scene of van bepaalde groepen in de bevolking en hun (consumenten)gedrag.

Creativiteit wordt ook verlangd met betrekking tot projecten en maatregelen op het gebied van primaire preventie. Immers het doel van primaire preventie is om te verhinderen dat zich problematisch gebruik en/of verslavend gedrag ontwikkelt. Hoe kunnen wij kinderen zoveel zekerheid en standvastigheid meegeven dat zij als jongere weerstand kunnen bieden aan de verlokkingen van psychoactieve middelen c.q. de confrontatie met deze middelen zonder schade kunnen doorstaan?

Een grote verscheidenheid in concepten – overigens geen "wilde actiebereidheid" – zou de maatstaf dienen te zijn. Samenwerking tussen alle instanties en instellingen die direct of indirect met preventie te maken hebben zou vanzelfsprekend moeten zijn.

Ook de blik over de grens bij het buurland zou vanzelfsprekend tot de mogelijkheden moeten behoren. Waarom niet profiteren van ervaringen van anderen, waarom niet van gedachten wisselen met anderen, die een andere ontwikkelingsachtergrond hebben?

Wanneer het er echter om gaat informatie te verkrijgen over ervaringen van anderen, over projecten die elders zijn uitgevoerd, dan is het niet altijd even gemakkelijk deze informatie te verkrijgen. Naar wie moet ik vragen, wat is het adres, wie heeft in welke plaats het project uitgevoerd dat voor

mij interessant zou kunnen zijn?

Met de voor u liggende brochure wil BINAD impulsen geven om u bezig te houden met ideeën op het gebied van preventie, zonder daarbij de pretentie te hebben u attent te maken op de meest bijzondere en meest buitengewone preventieprojecten. Dergelijke projecten zullen er ongetwijfeld tussen staan, maar "het bijzondere" kan niet overal gelijk worden gedefinieerd en het is niet onze bedoeling een beoordeling te geven; die is te veel afhankelijk van plaatselijke factoren, die wij niet kennen. Daarom hebben wij preventieprojecten voornamelijk uit Nederland en Duitsland en ook enkele uit andere landen bij elkaar gebracht en deze op dezelfde wijze beschreven. Vanzelfsprekend is dit niet een uitputtende opsomming van alle preventieprojecten en maatregelen maar meer een toevallige steekproef.

Het was opvallend dat wij op onze vraag uit Duitsland overwegend informatie kregen over projecten die betrekking hadden op primaire preventie en dat de meeste informatie op het gebied van secundaire preventie uit Nederland kwam. Daaruit kan men o.a. de conclusie trekken dat de verschillende gebieden van preventie in de verschillende landen zich vanuit een verschillende prioriteitstelling hebben ontwikkeld. Bijvoorbeeld verslavingspreventie op nog niet leerplichtige leeftijd is in Nederland niet gebruikelijk, in Duitsland daarentegen in verschillende samenhang uitgetprobeerd en op deugdelijkheid getoetst.

Wanneer in deze brochure bij de beschrijving van projecten in Duitsland die van de primaire preventie overhand hebben, wil dit niet zeggen dat in Duitsland geen secundaire preventie wordt bedreven. Ook hier is een uitgebreid aanbod aanwezig voor reeds gebruikende jongeren, echter, anders dan in Nederland, vanuit een anders ontwikkelde politieke en maatschappelijke achtergrond in de omgang met illegale middelen en zijn gebruikers.

Hoe intensiever grensoverschrijdende contacten plaatsvinden, des intensiever vindt ook de discussie plaats over de andere manier van werken en begint een wederzijds leerproces dat voor alle deelnemers winst kan opleveren.

BINAD, als bureau voor grensoverschrijdende samenwerking, ondersteunt dit proces; de voorliggende brochure wil in die zin informatie verschaffen en natuurlijk contacten en uitwisseling mogelijk maken c.q. ondersteunen.

De gekozen systematiek verwijst naar het project, noemt de uitvoerende instelling, de doelgroep en doelstelling, zegt iets over de inhoud en de gebruikte methoden en over de financiering en de looptijd. Het handelt zich overwegend om nog lopende projecten of projecten die kort geleden afgesloten zijn. De manier van presenteren geeft een (zij het beknopt) overzicht van de wezenlijke informatie over het project en maakt het mogelijk om contact op te nemen voor verdere informatie of misschien voor uitwisseling van gegevens.

In de brochure hebben wij ons georiënteerd op doelgroepen: basisschool, voortgezet onderwijs, jongerenwerk, gezin, stad of wijk, algemene bevolking en club- en partyscene. Binnen deze groepen zijn er projecten die direct of indirect invloed uitoefenen op jongeren, een deel richt zich dus direct op jongeren, een deel op de verschillende intermediairen. Tenslotte zijn er nog een aantal adressen opgenomen van bij ons bekende informatiebronnen voor preventie.

Bij ons leeft de wens dat deze brochure de (grensoverschrijdende) uitwisseling zal stimuleren en eventueel ook suggesties kan geven voor projecten, die zijn opgebouwd op de ervaringen van anderen of zelfs samen met anderen worden gepland en uitgevoerd.

Mocht u als gebruiker van deze brochure tips, kritiek of suggesties hebben ten aanzien van dit product, laat u ons dat dan weten.

A handwritten signature in black ink, reading 'Rüdiger Klebeck'. The signature is fluid and stylized, with a large, sweeping 'R' at the beginning and a long, horizontal stroke at the end.

Rüdiger Klebeck

sector **basisscholen**

Bij het fundamentele begrip van de primaire verslavingspreventie staat niet het voorkòmen van een verslavingsprobleem op de voorgrond, maar de bevordering van de gezondheid van de mensen. Zodoende is de preventie niet gericht op bepaalde drugs en heeft het als doel de gezondheid te bevorderen door het bereiken van een omvattend lichamelijk, geestelijk en sociaal welzijn. Verslavingspreventie op de basisschool volgt de lijn van de primaire preventie, die de ontwikkeling van algemene vaardigheden voor het leven tot inhoud heeft.

D

Starke Kindheit, starkes Leben

(sterke kinderjaren, sterk leven)

Contact

Instelling

Contactpersoon

Adres

Telefoon

Fax

Büro für Suchtprävention

Irene Ehmke

Brennerstr. 90, 20099 Hamburg, Duitsland

0049-40-284 99 18-0

0049-40-284 99 18-19

Doelgroep

Pedagogen en ouders (kinderdagverblijf)

Doelstelling

Integratie van activiteiten voor de verslavingspreventie in de alledaagse opvoeding in het kinderdagverblijf en in het gezin

**Inhoud en
methoden**

Spectrum van thema's over specifiek op opvoeding en verslaving gericht handelen ten behoeve van de verslavingspreventie

Methoden: systeem van handreikingen bestaande uit bijscholing, advies voor de praktijk, ouderavonden, acties met ouders, projecten met kinderen, groot feest ter afsluiting; evaluatie

Financiering

Belangrijkste gedeelte: Amt für Jugend, Kroschke-Stiftung für Kinder

Looptijd

Maart 1996 tot herfst 1998, peiling na afloop in de herfst van 1999

Sinn-volle Prävention

oder: Das Spiel mit den Sinnen

(zin-volle preventie of: het spel met de zintuigen)

Contact

Instelling

Contactpersoon

Adres

Telefoon

Fax

ATS Ambulante und Teilstationäre Suchthilfe des Landesvereins für Innere Mission

Elke Büttner

Feldbehnstr. 23, 25451 Quickborn, Duitsland

0049-4106-60000

0049-4106-60006

Doelgroep

Kinderen

D

Doelstelling

- Bevordering van de emotionele en sociale capaciteiten
- Sensibilisatie van de zintuiglijke waarnemingen
- Stimulatie van zintuiglijke waarnemingen

Inhoud en methoden

Kinderen ondervinden vooral tijdens het spelen indrukken en ervaringen. Daarom werden er media voor het project ontwikkeld, die de leerdoelen overbrengen in het spel.

De afzonderlijke spelen richten zich op de verschillende zintuigen:

- Tastzin
- Beweging en coördinatie
- Proef- en reukspelen
- Kijkspelen
- Luisterspelen

Financiering

Gemengde financiering

Looptijd

Sinds maart 2000

Teletubbies & Co

Contact**Instelling**

Büro für Suchtprävention

Contactpersoon

Irene Ehmke

Adres

Brennerstr. 90, 20099 Hamburg, Duitsland

Telefoon

0049-40-284 99 18-0

Fax

0049-40-284 99 18-19

Doelgroep

Medewerkers in de sector kinderen en jongeren in de Hamburgse wijk Harburg-Heimfeld evenals ouders en kinderen

Doelstelling

Bevorderen van vaardigheden van medewerkers en ouders voor onderwijs dat gebruik maakt van media

Inhoud en methoden

Informatie verstrekken over nieuwe vormen van kindertelevisie, met name aan de hand van "Teletubbies", ontwikkelen van ideeën voor projecten met kinderen en mogelijkheden de ouders daarbij te betrekken; uitvoeren van projectideeën met kinderen, organiseren van manifestaties voor ouders

Financiering

Coöperatie met het jeugdinformatiecentrum van het bureau voor jeugdzorg en het Hans-Bredow-Institut für Medienforschung

Looptijd

Januari tot juni 2000

„Märchenmobil“ (Sprookjesmobiel)

Contact	
Instelling	Verein für Jugendliche im Dekanat Bocholt e. V. St. Georg-Platz 9, 46399 Bocholt
Contactpersoon	Annegret Tielkes, kleuterschool "Die Arche"
Adres	Nadorpstr. 2, 46419 Isselburg-Anholt, Duitsland
Telefoon	0049-2874-29916
Fax	0049-2874-902758
Contactpersoon	Bernadette Paus, kleuterschool St. Martin
Adres	Robert-Koch-Ring 88, 46397 Bocholt, Duitsland
Telefoon	0049-2874-30766
Contactpersoon	Marianne Hobiger
Adres	Aloysianerstr. 22, 46399 Bocholt, Duitsland
Telefoon	0049-2874-44108

Doelgroep Kinderen en jongeren

Doelstelling **Verslavingspreventie:** "Kinderen en jongeren door sprookjes en verhalen sterk maken" met tovenaars, prinsessen, Roodkapje of draken, met verhalen en fantasie de greep naar de fles of de spuit verhinderen? Dat klinkt inderdaad sprookjesachtig.

De ontwikkelingspsychologie is tot het inzicht gekomen dat de "magische wereld" van groot belang is voor kinderen en jongeren om om te kunnen gaan met conflicten en relaties. Angst, verdriet, blijdschap, hoop; de sprookjes en verhalen zijn doorspekt met fundamentele zaken van het leven.

Crisis- en conflictsituaties worden door de helden moedig en vol fantasie opgelost. En daarom draait het ook in het werkelijke leven. De verslavingspreventie wil levensstijlen en gedragswijzen ontwikkelen en bevorderen, waarmee wisselende situaties in het leven op bevredigendere en minder riskante manier opgelost kunnen worden. Sprookjes en verhalen lijken bij dit alles ideaal te zijn voor kinderen en jongeren, omdat hen het heen en weer springen tussen de fictieve en de reële wereld gemakkelijk afgaat.

Inhoud en methoden Voor het werk met de kinderen staat een fantasievolle bouwkeet ter beschikking. De opgeleide deelnemers van de groep "Märchenmobil" ontwikkelen zelfstandige concepten die het hun mogelijk maken van gedaante te verwisselen, andere rollen te spelen en de sprookjes in deze gedaanteverwisseling te vertellen. Bij voorbeeld als roodkapje, tovenaars of gelaarsde kat. Door deze vorm van

presenteren van sprookjes worden kinderen bemoedigd om hun eigen rol te vinden, deze te ondervinden en uit te proberen. Voor het rollenspel staan eenvoudige vermommings-, doeken-, stenen-, kronen en edelstenen etc. ter beschikking.

De beschermde ruimte van de bouwkeet geeft de kinderen de mogelijkheid om aan het fantasievolle spel gestalte te kunnen geven. Het is ook de bedoeling dat ieder kind de rol speelt die het graag zou willen spelen. Het kan daarom zijn, dat b.v. bij het sprookje van Roodkapje meerdere Roodkapjes en wolven meedoen. Wij doen de ervaring op dat ieder kind bij deze spelen ook werkelijk aan bod komt. Het komt ook zeker wel voor dat in het daarnet genoemde voorbeeld een draak meespeelt. De sprookjesverteller betreft iedereen bij het gespeelde "stuk".

Aan het eind van een dergelijke actie wacht iedereen weer de "gedaanteverwisseling". Enkele deelnemers hebben ook al acties met kinderen en ouders, of ook met senioren uitgevoerd.

Financiering Lopende kosten zoals: reparaties, APK-keuring, inrichting, make-up, doeken etc. betalen wij door optredens in het openbaar en giften.

Looptijd Het project loopt van juni 1998 tot juli 2001 in het decanaat Bocholt.

„Die Flirpse”

Contact

Instelling

Prävention und Suchtberatung (PSB)
des Jugendamtes der Stadt Nürnberg

Contactpersoon

Marie-Luise Sommer

Adres

Comeniusstr. 8, 90459 Nürnberg, Duitsland

Telefoon

0049-9111-231-2298

Fax

0049-9111-231-3384

Doelgroep

- Kinderen tussen 3 en 6 jaar,
- Pedagogen in kinderdagverblijven

Doelstelling

- bevorderen van de ontwikkeling van de persoonlijkheid
- stabilisering
- sociaal gedrag

Inhoud en methoden

„Die Flirpse” is een prentenboek voor drie- tot zesjarigen. De „Flirpsen” zijn een kinderbende: twee jongens, twee meisjes en een hond. Ze zijn allemaal tussen de vijf en tien jaar, Costa is een Griekse jongen. De zes afzonderlijke verhalen, ieder op twee bladzijden, gaan over volgende thema's: nieuwsgierigheid, ruzie, angst, vriendschap/uitsluiting, genieten kunnen, activiteit. De verhalen hebben een open eind, de kinderen kunnen zelf oplossingen bedenken of verder spelen in rollenspellen.

- Bij het Flirpsen-boek hoort nog een hele verzameling van andere mediale zaken:
- De hond Bruno als handpop met didactische stimulansen: Bruno kan kinderen helpen, eigen wensen, dromen en angsten uit te drukken.
- Rollen- en meedoe-spelletjes, verdiepend materiaal: uitvoerig pedagogisch materiaal geeft ideeën hoe de thema's, passend bij de leeftijd verder kunnen worden aangewend.
- Liedjes over de Flirpsen: een cassette van de Neurenbergse zanger Rainer Wenzel en de Clown Geraldino maakt de prentenboekverhalen weer tot een thema en animeert om mee te zingen.
- Poster over de Flirpsen: een poster over het boek moet - in het dagverblijf of in de kinderkamer - de Flirpsen tot makers voor alledag maken.

„De Flirpsen” bestaan bovendien in een stripversie ook voor 9 - 12 jaar oude kinderen.

Financiering

Subsidie door het Federale Ministerie voor Vrouwen en Jeugd.

Mäxchen, trau dich!

(Maxje, durf het aan!)

verslavingspreventie op de kleuterschool

Contact

Instelling

Aktion Jugendschutz (AJS), Landesarbeitsstelle Baden-Württemberg

Contactpersoon

Barbara Tilke

Adres

Stafflenbergstr. 44, 70184 Stuttgart, Duitsland

Telefoon

0049-711-2373719

Fax

0049-711-2373730

Doelgroep

Kinderen van de kleuterschool (indirect)

Pedagogen (direct)

Doelstelling

Verkrijgen van algemene vaardigheden voor het leven en het vormgeven daarvan.

Inhoud en methoden

D.m.v. het theaterstuk moeten gedragswijzen ondersteund worden die de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen en hun gevoel van eigenwaarde bevorderen. Hierbij komen ervaringen uit het leven van alledag van de kinderen.

In het poppenspel "Mäxchen, trau dich!" staat de omgang met de eigen gevoelens centraal.

Over de inhoud: Maxje gaat voor het eerst naar de kleuterschool. In weerwil van wenken en beloften van de vader is hij bang vanwege de nieuwe en moeilijke situatie. Pas wanneer de vader de angst van het kind serieus neemt en hem behoedzaam moed geeft wordt Maxje stukje bij beetje minder vreesachtig en sluit vriendschappen met de kinderen.

Het materiaal geeft informatie over de verslavingspreventie en wenken voor ouderavonden en doet daarnaast ook andere voorstellen voor thema's en teamvergaderingen.

Die Zirkuswoche

(De circusweek)

Contact
Instelling Kontakt Psycho-soziale Beratungs- und Behandlungsstelle
Contactpersoon Martin Schindler
Adres Adolf-Kolping-Str. 3, 46236 Bottrop, Duitsland
Telefoon 0049-2041-132070
Fax 0049-2041-132077

Doelgroep Kinderen van de basisschool in de 3e en 4e klas van de basisschool Welheim

Doelstelling De Circusweek aan de basisschool in Bottrop-Welheim heeft 2 doelen. Het gaat om primaire verslavingspreventie en om de integratie van outsiders in de structuur van de klas.

Inhoud en methoden Het medium meedoe-circus zorgt voor een zinvolle en plezierige aanvulling op de pedagogische inspanningen van de ouders en de school. Het circus pikt de sterke kanten van de kinderen op, het biedt de mogelijkheid zich te engageren met alle indrukken en belevenissen en met alle kennis en capaciteiten. Het gaat om het zelf doen, met plezier leren, je eigen fantasie de vrije loop laten, nieuwe dingen uitproberen, iets samen met anderen doen.

Het integrerende aspect wordt in deze circusweek bevorderd doordat de schoolklassen in hun geheel deelnemen aan de actie. Iedere scholier krijgt in het circusprogramma, dat moet worden ingestudeerd, een rol in het afsluitende gala. De droom eens in de piste te staan wordt voor iedereen werkelijkheid.

Door de begeleidende activiteiten van deze circusweek (organisatie, verstrekken van maaltijden, gezamenlijk feest bij de afsluiting, etc.) hebben Duitse en allochtone ouders gelegenheid om elkaar beter te leren kennen.

Opdat deze circusweek niet een eenmalig "Highlight" in het schooljaar blijft, wordt voor het onderwijzersteam een bijscholing aangeboden over het thema circus-pedagogiek. Het gaat hierbij om de integratie van elementen van dit leergebied in de les (in het bijzonder in de gymnastiekles).

De specialisten van de werkgroep preventie (bureau voor jeugdzorg, geneeskundige dienst, Jugendhilfe e.V. en de Caritasverband) begeleiden deze circusweek met eigen activiteiten.

Financiering Fonds "Stadtteile mit besonderem Erneuerungsbedarf" (Stadswijken met een bijzondere behoefte aan vernieuwing)

Looptijd 5 jaar (per jaar één week), vanaf 2000

Theater-Spiel im Kindergarten

(theaterstuk op de kleuterschool)

Contact

Instelling Aktion Jugendschutz (AJS), Landesstelle Baden-Württemberg
Contactpersoon Barbara Tilke
Adres Staffenbergstr. 44, 70184 Stuttgart, Duitsland
Telefoon 0049-711-2373719
Fax 0049-711-2373730

Doelgroep Kinderen uit de kleuterschool (indirect), Pedagogen (indirect)

Doelstelling Bevorderen van de zelfwaarneming en het vermogen om dingen te ervaren met het doel de algehele vorming van de persoonlijkheid te bevorderen.

Inhoud en methoden Preventie moet bijdragen aan een sfeer waarin de psychische, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de mens zich kan ontplooiën. Theater-Spiel ondersteunt deze primair-preventieve doelen omdat het een alomvattende vorming van de persoonlijkheid bevordert.

De zelfwaarneming en het vermogen om dingen te kunnen ervaren worden verbeterd, creatieve manieren om problemen op te lossen worden aangegeven en zodoende wordt het persoonlijke spectrum van mogelijke handelwijzen vergroot.

Als medium worden verschillende dansliedjes, begeleidende spelletjes (behandelen van sprookjes m.b.t. een bepaald thema), poppenspel, theaterstukken, etc. gebruikt.

D

Spielzeugfreier Kindergarten

(Speelgoedvrije kleuterschool)

Een project voor de verslavingspreventie voor en door kinderen

Contact

Instelling Landratsamt Weilheim - Schongau, Gesundheitsamt
Contactpersoon Elke Schubert
Adres Oberer Graben 6, 82362 Weilheim, Duitsland
Telefoon 0049-881-681613
Fax 0049-881-681699

Doelgroep Kinderen op de kleuterschool, hun pedagogen en ouders

Doelstelling Verslavingspreventie die al op de kleuterschool begint en het bevorderen van algemene capaciteiten voor het leven van de kinderen

Inhoud en methoden Met medeweten van de kinderen en toestemming van de ouders wordt één van de meest geliefde consumptiegoederen van de kinderen, het speelgoed, voor een periode van 3 maanden weggehaald. De kinderen gebruiken deze vreemde vrije ruimte, die het mogelijk maakt zich grondig bezig te houden met zichzelf, de vrienden en de omgeving. Hun algemene capaciteiten voor het leven worden verder bevorderd.

Financiering Het project moet begeleid worden door praktijkbegeleiders van gemeentelijke/kerkelijke consultatiebureaus voor verslaafden en kost de deelnemende kleuterscholen dus niets.

Looptijd 3 maanden

„Eigenständig werden“

(Zelfstandig worden)

Contact

Instelling Institut für Therapie- und Gesundheitsforschung, IFT-Nord
Contactpersoon Dipl.-Psych. Gudrun Wiborg, Dr. Reiner Hanewinkel
Adres Düsternbrooker Weg 2, 24105 Kiel, Duitsland
Telefoon 0049-431-57029-0
Fax 0049-431-5702929

Doelgroep

Scholieren uit de groepen 3 - 8 (indirect)
leerkrachten van de basisschool (direct)
Behalve Duitsland nemen ook Oostenrijk, Zwitserland en Italië deel.

Doelstelling

"Zelfstandig worden" is een programma voor scholen voor de bevordering van de gezondheid en de primaire preventie van misbruik van middelen, dat op de basis van "life skills"-concepten ontwikkeld werd. Door het overdragen van persoonlijke en sociale capaciteiten voor het leven (b.v. in staat zijn samen te werken, communicatieve vaardigheden) en specifieke beschermende vaardigheden (b.v. oplossen van problemen, stress-management) moet de eerste consumptie van drugs naar een later tijdstip verschoven worden, resp. een al bestaand gebruik van middelen en drugs gereduceerd worden.

Inhoud en methoden

De eerste versie van het lesprogramma bevat een handboek voor leerkrachten, telkens 10 leskaarten voor groep 3 t/m 6, evenals een handboek met aanwijzingen voor de samenwerking met ouders. In drie dagen durende bijscholingscursussen voor leerkrachten worden de theoretische kennis en de doelen van "Zelfstandig worden" doorgegeven. Daarenboven wordt er een uitvoerige inleiding over de lesmaterialen gegeven. De bijgeschoolde leerkrachten zetten het programma aansluitend daarop in in hun les. Daarna volgen twee andere bijscholingslessen voor de deelnemende leerkrachten.

Financiering Mentor-Stiftung Förderverein e.V., Bonn

Looptijd Sinds 1998

D

ALF – Allgemeine Lebenskompetenzen und Fertigkeiten

(algemene vaardigheden voor het leven)

Contact

Instelling

IFT – Institut für Therapieforschung München
Projektgruppe Prävention

Contactpersoon

Anneke Reese

Adres

Parzivalstr. 25, 80804 München, Duitsland

Telefoon

0049-89-360 80 483

Fax

0049-89-360 80 459

Doelgroep

Scholieren en leerkrachten van de vijfde en zesde klas
(alle schoolvormen)

Doelstelling

Inzet van succesvolle strategieën, doordachte beslissingen nemen, vriendschappen aangaan of begrijpelijk communiceren - dat zijn algemene capaciteiten die het volwassen worden voor het kind gemakkelijker maken. Jezelf leren kennen en waarderen is voor een drugsvrije weg naar het volwassen worden erg belangrijk. Het ALF-onderwijs moet gaan bijdragen aan de ontwikkeling en versterking van deze persoonlijke vaardigheden. Ze beschermen de jongeren tegen drugsgebruik, resp. misbruik van drugs. ALF heeft het doel dat in de ALF-klassen later en minder gerookt en gedronken wordt en dat de houding ten opzichte van sigaretten en alcohol kritisch is.

Inhoud en methoden

Voor de realisatie van ALF staat een gedetailleerd handboek ter beschikking aan de leerkrachten van de vijfde en zesde klas.

ALF voor vijfde klassen

- zich zelf leren kennen
- zich prettig voelen
- informatie over het roken
- informatie over alcohol
- weerstand bieden aan de groepsdruk
- communicatie en sociale contacten
- gevoelens uiten
- zelfverzekerdheid
- weerstand bieden aan beïnvloeding door de media en reclame

- beslissingen nemen / oplossen van problemen
- verbeteren van het zelfbeeld
- vrijetijdsbesteding

ALF voor zesde klassen

- weerstand bieden aan groepsdruk
- houding ten opzichte van roken
- sfeer in de klas verbeteren
- oplossen van problemen
- communicatie/
- vriendschappen
- angst en hoe je daarmee omgaat
- houding ten opzichte van alcohol
- positief zelfbeeld

In de vijfde klas bestaat ALF uit 12 leseenheden, waarin telkens 90 minuten lang thema's met betrekking tot verslavingspreventie worden behandeld. In de zesde klas omvat het ALF-traject acht eenheden. Een eenheid van het traject begint veelal met de bespreking van het huiswerk voor de verdieping resp. voorbereiding van de inhoud van ALF. De scholieren worden bijvoorbeeld opgeroepen om een roker te interviewen. Daarna volgt meestal de bewerking van het desbetreffende thema. Hiertoe worden groepswork, rollenspelen en groepsdiscussies ingezet.

Een scholier moet bijvoorbeeld in een gesimuleerde situatie nee zeggen tegen een aangeboden sigaret. Aansluitend daaraan vindt een ontspanningsoefening (b.v. een imaginaire reis met een ballon) en een gespreksronde plaats, voordat nieuw huiswerk opgegeven wordt. Door de handleiding krijgen de leerkrachten alle noodzakelijke werkmaterialen. De oefeningen zijn gedetailleerd beschreven, de instructies en de tijd die nodig is voor het werk worden genoemd.

„Mit Kopf, Herz und Verstand“

(Met hoofd, hart en verstand)

**Een allesomvattend project voor de verslavingspreven-
tie op scholen**

Contact

Instelling

Fachstelle für Suchtprävention
Arbeiterwohlfahrt Kreisverband Main-Kinzig e.V.

Contactpersoon

Dagmar Wieland

Adres

Berliner Str. 45, 63571 Gelhausen, Duitsland

Telefoon

0049-6051-4478

Fax

0049-6051-15690

Doelgroep

Scholieren en leraren van groep 7 en ouders

Doelstelling

1. Bevordering van reeds aanwezige persoonlijke capaciteiten of de ontwikkeling hiervan (scholieren)
2. Structurele veranderingen bereiken

Inhoud en methoden

Het project wordt uitgevoerd in de 5e klas (groep 7) en bevat onderdelen die specifiek of niet-specifiek zijn voor het middel. Inhoudelijk bestaat het project uit acht handreikingen, die onder te verdelen zijn in drie terreinen. Het merendeel van de handreikingen heeft betrekking op het werk met de scholieren. De overige beogen veranderingen in het gedrag en meer informatie bij de ouders en structurele veranderingen op school en in de gemeente.

Bij de 8 handreikingen gaat het om:

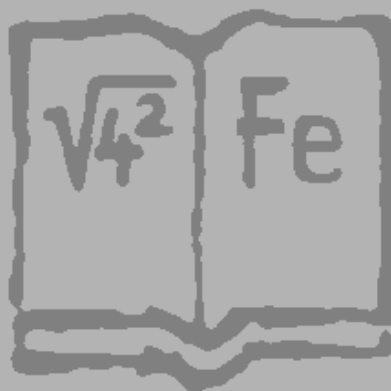
1. affectieve opvoeding
2. Life Skill training
3. Pedagogiek die gericht is op het opdoen van ervaringen
4. Trainen van de standvastigheid
5. Handreiking informatie
6. Werk met de ouders
7. Verslavingspreventie als onderdeel van het schoolprofiel
8. Informatiestroom en networking in de gemeente

Looptijd

Tijdsbestek 1 schooljaar (2 uur/week)
hier: schooljaar 1997/1998

sector **voortgezet onderwijs**

Bij preventie op school zijn de activiteiten erop gericht consumptieve motieven als nieuwsgierigheid, hunkeren naar belevenissen en avonturen, evenals protestgedrag en het vechten tegen stress niet te laten uitgroeien tot een gedrag dat tot verslaving leidt. Het systeem school is echter juist voorbestemd om spanning- en stresssituaties te laten ontstaan, waarop de scholieren vaak reageren met vlucht, aanpassing, uit de weg gaan of ander handelen. Daarom moet de vaardigheid geleerd worden om op een passende en verantwoorde manier om te gaan met de eigen en sociale problemen, conflicten en eisen van het leven. Bij de omgang met verslavende middelen moet men de gezondheid bewust in het oog houden en juridisch juist en verantwoord handelen.

„Gläserne Schule“
(glazen school)**Contact**
Instelling

1. Koordinationsstelle schulische Suchtvorbeugung (KOSS),
Schauenburger Str. 36, 24105 Kiel, Duitsland
Hinnerk Frahm
Tel: 0049-431-564770
2. Landesstelle gegen die Suchtgefahren für Schleswig-Holstein,
Schauenburger Str. 36, 24105 Kiel, Duitsland
Sönke Reimers
Tel: 0049-431-564770

Doelgroep Scholieren, ouders, leerkrachten**Doelstelling** Basis voor de planning van specifieke preventieve maatregelen voor scholen**Inhoud en methoden** Met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst wordt het gedrag m.b.t. de consumptie en de gezondheid van de scholieren van een school verzameld. Er wordt b.v. gevraagd naar strategieën om opgewassen zijn tegen de eisen van alledag, naar het consumptiegedrag, belastende factoren op school en in het algemeen naar het gedrag m.b.t. de gezondheid. De gegevens worden door de LSSH geëvalueerd en in geanalyseerde vorm ter beschikking gesteld aan de school. Op basis van deze gegevens worden daarna vormen van interventie, die specifiek zijn voor de doelgroep, ontwikkeld en geïmplementeerd.**Financiering** op aanvraag

Seminarplan

(cursusplan)

**voor een meerdaagse cursus voor scholieren met een
groepsdynamisch zwaartepunt over het thema:
verslavende/verdovende middelen; -verslaving,
mogelijke oorzaken, feiten, achtergronden**

Contact

Instelling Fachstelle - mobile prävention - JDB
Contactpersoon Wolfgang Rincker
Adres Hermannstr. 3, 64546 Mörfelden-Walldorf, Duitsland
Telefoon 0049-6105-24676
Fax 0049-6105-33293

Doelgroep

1. Scholieren (indirect)
2. Specialisten voor de verslavingspreventie (direct)

Doelstelling

1. "leren te leven om te kunnen bestaan in de zich steeds veranderende wereld"
2. Ter beschikking stellen van materiaal

**Inhoud en
methoden**

Het cursusplan is bedoeld om materiaal ter beschikking te stellen aan specialisten voor de verslavingspreventie. Het cursusplan is de optelsom van alle ervaringen die in de loop van de tijd verzameld werden door de "Fachstelle für mobile prävention" bij het uitvoeren van veel cursussen in de praktijk. Deze ervaringen werden in een compacte vorm gebracht. Het cursusplan bevat voorstellen voor het plannen van de dag en de cursus, theoretische achtergronden en feiten evenals een verzameling van groepsdynamische experimenten en interactieve spelen

Looptijd

5-daagse cursus

D

„Be Smart – Don’t Start”

(internationaal: "Smokefree Class Competition")

Contact
Instelling
Contactpersoon
Adres
Telefoon
Fax

Institut für Therapie- und Gesundheitsforschung, IFT-Nord
Gedipl. psychologe Gudrun Wiborg, dr. Reiner Hanewinkel
Düsternbrooker Weg 2, 24105 Kiel, Duitsland
0049-431-57029-0
0049-431-5702929

Doelgroep

Scholieren uit de groepen 8 (basisschool) en 1 en 2 (voortgezet onderwijs)
Behalve Duitsland nemen er nog 14 andere Europese landen deel aan dit programma.

Doelstelling

1. Voorkomen/vertragen van het beginnen met roken bij niet rokende scholieren.
2. Ophouden resp. reductie van de consumptie van sigaretten bij scholieren die al experimenteren met het roken, zodat het geen regelmatige rokers worden.
3. Uitvoeren van begeleidende maatregelen in de klas die de gezondheid moeten bevorderen.

Inhoud en methoden

De scholieren van een klas verplichten zich om zes maanden lang niet te roken. Hiervoor ondertekenen ze een contract. De scholieren vertellen éénmaal per week of ze gerookt hebben of niet. Iedere maand stuurt de klas een kaart aan de wedstrijdleiding om te bevestigen dat de klas nog deelneemt aan de wedstrijd. Onder de "succesvolle" klassen worden mooie prijzen (geld of goederen) verloot.

Financiering

Model-/projectfinanciering door de Europese Commissie, de BZgA en 14 Duitse deelstaten.

Looptijd

Sinds 1998 ieder jaar

Check it!

Contact
Instelling GINKO – Fachstelle für Suchtprävention
Contactpersoon Norbert Kathagen, Anneke Ratering
Adres Kaiserstr. 90, 45468 Mülheim a.d. Ruhr, Duitsland
Telefoon 0049-208-3006931
Fax 0049-208-3006949

Doelgroep scholieren uit de klassen 2 tot 5 van het voortgezet onderwijs

Doelstelling leren van een bewuste omgang met de eigen behoeften, mogelijkheden en capaciteiten

Inhoud en methoden "Check it!" stimuleert de behandeling van het thema verslaving op cognitief en op emotioneel vlak. De thematische reeks van bijeenkomsten biedt kansen voor de reflectie van het eigen gedrag en oriënteert zich daarbij op de horizon van de jongeren.

Thema's:

1. Roken, zuipen, hasjesj roken, spuiten – wat is daar erg aan?
Check it!
(Inventarisatie van de problematiek in de desbetreffende leeftijdscategorie. De omgang met verslavende middelen in de eigen leefwereld staat op de voorgrond.)
2. Ermee kunnen omgaan! Hoe gaat dat?
(Verbinden met de eigen leefsituatie. Nadenken over het eigen gedrag en herkennen van de functies van verslavende middelen in het eigen leven van alledag.)
3. Wat te doen tegen verslaving? Check it!
(beschermende factoren/zinnige hulp)
4. Zuipen, hasjesj roken, spuiten – waar liggen de grenzen? Check it! (wettelijke bepalingen en hun achtergronden-politie)
5. Wat zijn de gevolgen? Check it!
(zich bezighouden met de ontwikkeling van de verslaving en de gevolgen voor het leven van alledag van de gedupeerden-zelfhulp)
6. Hulp om te stoppen (hoog- en laagdrempelig aanbod-instelling voor verslavingszorg)
7. Ouderavond-verslaving en voorkómen van verslaving
Voor de uitvoering is het noodzakelijk met verschillende partners samen te werken (b.v. politie, instellingen voor verslavingszorg, zelfhulp).

Aan het eind vindt evaluatie plaats d.m.v. een vragenlijst.

Looptijd 1998 en volgende

13 enzo

Contact
Instelling
Contactpersoon

Politie District Achterhoek
Dhr. W. Slotboom
Mevr. H. van den Berg
Postbus 20, 7000 AA Doetinchem
0314-322 333

Doelgroep

Uiteindelijke Doelgroep: leerlingen tweede klas VO
Intermediaire Doelgroep: onderwijsgeven

Doelstelling

Het informeren van leerlingen waardoor zij verstandige beslissingen kunnen nemen m.b.t. hun eigen gezondheid en die van anderen.

Inhoud en methoden

Aan de projectgroep '13 enzo' nemen meerdere organisaties deel. De projectgroep is ondergebracht bij de politie district Achterhoek. Centraal staat een magazine voor jongeren, waarvan 5 themanummers worden uitgebracht in de eerste helft van 1999: alcohol, roken en gokken, sexualiteit in criminaliteit. Vanaf eind maart wordt een wedstrijd voor leerlingen uitgeschreven om een reclamecampagne te maken die medescholieren aanspoort op een verstandige manier om te gaan met hun gezondheid. Campagne wordt in 2000/2001 herhaald.

Looptijd

2 jaar

D

„Erleben, wovon das Leben wirklich abhängt“

(ervaren, waarvan het leven werkelijk 'afhangt')

Regionale (poster)-actie voor de verslavingspreventie

Contact
Instelling
Contactpersoon

Fachstelle für Suchtprävention
Diakonisches Werk Eschwege/Witzenhausen
Harald Nolte
Neuer Steinweg 9, 37269 Eschwege, Duitsland
0049-5651-76102
0049-5651-76337

Doelgroep jongeren in het voortgezette onderwijs (2e klas)

Doelstelling

- versterken van de algemene vaardigheden voor het leven
- behandelen van kwesties m.b.t. het ontstaan van verslaving en oorzaken
- "beschermende factoren"
- uitvoering d.m.v. foto's en posters
- gesprekken stimuleren in de regio

Inhoud en methoden Het project hecht in tegenstelling tot landelijke posteracties waarde aan een regionale context.

Samen met de scholieren uit de regio werd in de les gesproken en gewerkt met het thema verslaving (leerkrachten, experts, politie, toneelvoorstelling). Het is de bedoeling dat fotocollages ontstaan, die het leven en de ervaringen van het leven van alledag van jongeren uitbeeldt.

De thema's werden uitgebeeld in fotoshootings – in samenwerking met een reclamebureau. Verschillende versies worden op posters d.m.v. tekst en afbeelding gepresenteerd – een spiegelbeeld van de denkwijze van de jongeren. Ze werden in alle scholen, openbare gebouwen, in winkels, jeugdcafés etc. opgehangen. Het thema is zodoende present en vermenigvuldigt zich door het sneeuwbaaleffect. Verder fungeren de – op de posters afgebeelde – scholieren als multiplicatoren.

De actie was geïntegreerd in de gehele school en in de hele omgeving (ouders). Het was belangrijk dat het er bij de keuze van de jongeren niet om ging om "voorbeeldjongeren" te rekruteren, maar om een heel "normale" klas met alle denkbare problemen te integreren in het project.

Financiering Sponsoren

Looptijd Schooljaren 1998 en 1999

Die Gesundheitsrallye

Contact
Instelling
Contactpersoon

Koordinationsstelle für Suchtfragen
Gemeentelijk gevolmachtigde voor drugskwesties - preventie
dhr. Andreas Robra

Adres
Telefoon
Fax

Gymnasiumstr. 76, 74072 Heilbronn, Duitsland
0049-7131-56-2132
0049-7131-56-3747

Doelgroep

Scholieren uit de 1e tot 4e klas van het voortgezette onderwijs

Doelstelling

- vergaren van kennis over gezondheid en ziekte (vooral "verslaving", "aids" en "allergie")
- kritisch bekijken van de eigen houding m.b.t. de drie genoemde ziekten
- trainen van het vermogen om problemen op te lossen, sociale vaardigheden, creativiteit, zelfbewustzijn
- leren kennen van verschillende wegen m.b.t. het denken over "gezondheid" en "ziekte", en een kritische behandeling daarvan
- vaardigheden in het verzamelen van informatie, in het bijzonder over de behandelde ziekten, over verschillende media en methoden: kranten en tijdschriften, internet, video, interviews etc.
- vaardigheden op het vlak van de analyse, presentatie en documentatie van informatie

Inhoud en methoden

Het project ontstond uit het voornemen een 3-daags project over verslavingspreventie voor de 1e tot 4e klas van het voortgezette onderwijs te ontwikkelen. Daarnaast moesten ook andere thema's die relevant zijn voor de gezondheid behandeld worden.

Verloop: de betrokken scholieren kiezen één van de drie onderzoeksopdrachten, waarmee ze één van de drie ziekten moeten onderzoeken, namelijk: **AIDS**, **allergie** of **verslaving**.

Als aanvullende, meer nauwkeurige omschrijving van de onderzoeksopdracht kiezen de deelnemers één van drie mogelijke "wegen" (gedacht moet worden aan denkrichtingen), waarover ze meer willen onderzoeken m.b.t. de door hun gekozen ziekte:

- de weg van de medicus
- de weg van de alternatieve heilmeester
- en de weg van de sjamaan.

Onder de weg van de "**medicus**" moet de traditionele geneeskunde worden verstaan, dus die gezondheid waarvoor artsen, ziekenhuizen en apotheken zorgen. Onder de weg van de

"alternatieve geneesheer" moet de zogenaamde alternatieve geneeskunde worden verstaan, gezondheid in harmonie met de natuurlijke levensvoorwaarden, zoals b.v. homeopathie, antroposofische geneeskunde, gebruik van oude huismiddelen, gezonde levenswijze etc.. Onder de weg van de **"sjamaan"** moet worden verstaan het lichaam via de psyche gezond te maken, dus de psychosomatische geneeskunde evenals de esoterische vorming van de gezondheid, psychotherapie, hypnose etc..

Het invoeren van drie wegen moet aan de deelnemers, in ieder geval bij hun onderzoek, duidelijk maken dat er meerdere wegen naar gezondheid leiden, waarbij geen weg alleen zaligmakend is en ergeen volkomen verkeerd en onzinnig is. Iedere scholier moet zodoende kiezen voor een te onderzoeken ziekte en voor een weg. Scholieren met hetzelfde onderzoeksdesign sluiten zich aan een tot werkgroepen, zodat rekenkundig gezien tenminste negen groepen ontstaan. Vanzelfsprekend krijgen de groepen van te voren korte inleidingen, zowel voor wat betreft de ziekten, alsook voor wat betreft de medische beroepen. Dit laatste bij voorkeur door middel van echte vertegenwoordigers uit die beroepsgroepen (b.v. arts, natuurgenezer, psycholoog of sociaal-pedagoog).

Na een fase van advisering en voorbereiding waarin wordt aangegeven hoe de groepen aan informatie kunnen komen en zo nodig afspraken met de desbetreffende instanties kunnen maken, verkennen de deelnemers de volgende dag de stad om ter plekke informatie over de gekozen ziekte in te winnen om deze op de derde dag op een geschikte manier te documenteren (b.v. wegwijzers naar hulp ter plekke).

De gezondheidsrally is al op meerdere scholen (gymnasia en mavo's) en in verschillende klassen met succes uitgevoerd. Het project is samen met veel andere spelen en acties voor de verslavingspreventie uitvoerig beschreven in het boek "Das SuchtSpielBuch" van Andreas Robra (Uitgeverij Kallmeyer). Bovendien is een documentatie verschenen, die (samen met een overzicht van andere documentaires van projecten) gratis bij het bovengenoemde adres kan worden aangevraagd.

Financiering Eventueel ontstaan kosten voor de presentatie van de drie medische beroepen. Deze kunnen meestal door de school zelf of door een bestaand steunfonds worden gedragen.

Looptijd Voor het project zelf drie dagen, voor de voorbereiding en de nabespreking moeten twee tot drie bijeenkomsten van de verantwoordelijke personen ingepland worden.

GELE GELE – gemeinsam leben gemeinsam lernen

(gezamenlijk leven, gezamenlijk leren)

Contact
Instelling SUPRO-Werkstatt für Suchtprophylaxe
Contactpersoon Ruth Pfleger
Adres Moosmahdstr. 4, 6850 Dornbirn, Oostenrijk
Telefoon 0043-5572-55155
Fax 0043-5572-5515515

Doelgroep schoolklassen (4e klas voortgezet onderwijs)

Doelstelling Het doel van Gele Gele is – naast de bevordering van de
samenhang in de klas – zich verantwoordelijkheid en eigen initiatief
eigen te maken.

**Inhoud en
methoden** Scholieren leven één week lang in een afgelegen hut en brengen
de vrije tijd met elkaar door. Tijdens deze week vindt het onderwijs
op school net als altijd plaats. In de hut wordt aansluitend daarop
gezamenlijk geleerd. Zwakkere scholieren profiteren door het leren
in een team en outsiders worden door de acties in de vrije tijd
geïntegreerd in de gemeenschap. De jongeren zijn de hele week
verantwoordelijk voor het project (planning, financiering, menu,
koken, schoonmaken, etc.). Ze worden begeleid door 3 begelei-
ders.

Financiering Subsidie met gelden uit de "Kinder sterk maken"-campagne,
Sponsoren

Looptijd 1 week

„Drei Wochen ohne“

(drie weken zonder)

Contact

Instelling AKZENTE SALZBURG, Suchpräventionsstelle
Adres Nonntaler Hauptstr. 1, 5020 Salzburg, Oostenrijk
Telefoon 0043-662-849291-44
Fax 0043-662-849291-16

Doelgroep Scholieren/leerkrachten/ouders

Doelstelling behouden en uitbreiden van een genotcultuur
De projectdeelnemers moeten d.m.v. een drie weken durende abstinentie bewust worden van de veelzijdige factoren die bij de consumptie en het genot een rol spelen.

Ervaren worden:

- de persoonlijke patronen waarin wij consumeren en handelen
- de moeilijkheden bij het afstand van iets doen, ook wanneer men nog lang niet verslaafd is;
- de kracht en dynamiek in een groep, de klas (ondersteuning en druk);
- capaciteiten die je nodig hebt om te kunnen genieten.

Inhoud en methoden Om te kunnen genieten moet je ook kunnen afzien van het gebruik – en dat gaat ons in de groep soms gemakkelijker (vastentijd) af: In het project "drie weken zonder" zien alle personen die willen meedoen drie weken lang van iets af, wat ze graag of dagelijks of meerdere malen per week doen of gebruiken.

De deelname verloopt als volgt:

- Een verantwoordelijke persoon op school neemt contact op met het bureau voor verslavingspreventie voor een eerste gesprek. Deze persoon krijgt dan alle gegevens van het project (informatie voor de leerkrachten, brief voor de ouders, dagboek, oefenkaarten).
- Er wordt gezamenlijk een startworkshop voorbereid. Daarna beslissen alle personen die meedoen over hun gedrag waarvan ze zullen gaan afzien.
- Op verzoek wordt aansluitend daarop een ouderavond georganiseerd. De ouders worden bij het project betrokken en ondersteunen de kinderen.
- Tijdens de drie weken vinden er korte momenten van reflectie plaats.
- Na de drie "weken van afzien" plant de groep een feestelijke afsluiting of er vindt een afsluitende reflectie plaats met de deelnemers.

„Maak er geen gewoonte van”

Een project voor het voortgezet onderwijs t.b.v. preventie van genotmiddelen gerelateerde problematiek.

Contact

Instelling TACTUS, Instelling voor Verslavingszorg, circuit preventie
Contactpersoon Ingrid Schulten
Adres Postbus 417, 7500 AK Enschede
Telefoon 053-4331414
Fax 053-4343287

Doelgroep

Het project heeft primaire en secundaire doelgroepen. De primaire doelgroep waar het project zich op richt zijn de leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Twente. De leerlingen worden ook via de intermediairs bereikt. De intermediairs vormen de secundaire doelgroepen van het project; schooldirectie, vakdocenten, mentoren, leerlingbegeleiders, conciërges, ouders / opvoeders en de afdeling JGZ van de GGD Twente.

Doelstelling

Met het project willen Tactus en de GGD Twente scholen ondersteunen bij het vormgeven van een samenhangend preventiebeleid ten aanzien van genotmiddelen.

De doelstellingen zijn:

- Leerlingen kunnen verantwoorde keuzes maken ten aanzien van het gebruik van tabak, alcohol, drugs en gokken.
- Vakdocenten (verzorging, maatschappijleer, biologie) zijn in staat en bereid lessen over genotmiddelen en gokken te geven.
- Mentoren en leerlingbegeleiders zijn in staat beginnende genotmiddelen- en gokproblematiek bij leerlingen te signaleren en bereid deze bespreekbaar te maken.
- De school is bereid een preventief beleid ten aanzien van genotmiddelen en gokken te voeren.

Inhoud en methoden

Om de doelstellingen van het project op de school te realiseren zijn 3 preventie-instrumenten belangrijk:

1. Educatie:

Structurele inbedding van lessen over genotmiddelen voor leerlingen in het lesprogramma.

2. Signaleren en bespreken:

Het signaleren en begeleiden van beginnende genotmiddelen-problematiek bij leerlingen.

3. Regelgeving en schoolbeleid:

Het formuleren van schoolregels en schoolbeleid ten aanzien van genotmiddelen.

Het ondersteuningsaanbod bestaat uit diverse activiteiten en middelen om scholen te ondersteunen bij het vormgeven van deze drie preventie-instrumenten in de schoolpraktijk. Het betreffen activiteiten en materialen voor leerlingen, intermediairs en ouders.

Ten aanzien van het **lesgeven** bestaat het ondersteuningsaanbod uit: deskundigheidsbevordering voor vakdocenten (module 1 en 2), leskisten met materialen en lessuggesties, advisering ten behoeve van vakdocenten bij het invullen van lesprogramma's en gastlessen voor leerlingen over de onderwerpen roken, alcohol, drugs en gokken.

Ten aanzien van het **signaleren** en bespreekbaar maken bestaat het ondersteuningsaanbod uit: deskundigheidsbevordering voor mentoren, leerlingbegeleiders en onderwijsondersteunend personeel (module 1 en 4) en consultatie van Tactus bij voorkomende problematiek bij leerlingen.

Ten aanzien van het **reglementeren en vormgeven van schoolbeleid** bestaat het ondersteuningsaanbod uit: deskundigheidsbevordering voor directieleden, docenten, leden van de ouderraad en leerlingenraad (module 1 en 3), advisering en begeleiding bij het verder uitwerken van reglement en beleid en ondersteuning bij ouderavonden om ook ouders te informeren en te betrekken bij de activiteiten.

In de voorbereidingsfase van het project vindt overleg plaats tussen de scholen, Tactus, de GGD en de gemeente om vast te stellen op welke manier de scholen aandacht besteden aan genotmiddelen, waar concrete behoeften liggen en hoe hier binnen het project op kan worden aangesloten. Op elke deelnemende school wordt een vaste contactpersoon gezocht.

Het project wordt zo veel mogelijk op maat aan de scholen aangeboden. Binnen de inhoudelijke en financiële kaders van het project hebben de scholen redelijk wat ruimte om het project voor wat betreft de keuze van activiteiten, planning en te leggen accenten zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van de school.

In de uitvoeringsfase van het project is er regelmatig contact tussen de contactpersonen van de deelnemende scholen en de preventiewerkers van Tactus die het project uitvoeren. De voortgang en de planning wordt besproken.

Om het project op gemeentelijk niveau te volgen wordt een begeleidingsgroep in het leven geroepen. Taken van de begeleidingsgroep zijn; het volgen van de uitvoering, (het voorbereiden van) de evaluatie, het verzorgen van voorlichting naar ouders en media en het signaleren van relevante ontwikkelingen binnen de scholen.

De activiteiten voor leerlingen en intermediairs worden geëvalueerd door middel van standaard evaluatieformulieren. Evaluatie van het project als geheel vindt plaats in de begeleidingsgroep en door middel van overleg / interviews tussen de contactpersonen en de preventiewerkers van Tactus. Na elk schooljaar wordt door Tactus en de GGD middels een rapportage verslag gedaan over de voortgang van het project.

Financiering

De projecten worden uitgevoerd op scholen in de gemeenten Enschede (inclusief Losser), Hengelo (inclusief Delden en Borne), Oldenzaal, Haaksbergen, Goor, Holten, Almelo, Rijssen, Den Ham. De projecten worden additioneel gefinancierd door de betreffende gemeenten.

Looptijd

De looptijd van het project is 4 jaar. Gedurende een vierjarig traject wordt gewerkt aan structurele inbedding van een preventieve aanpak in de schoolpraktijk.

Oldenzaalse scholen presenteren:

Praktijkvoorbeelden van preventie rondom genotmiddelen

Een vervolg op het project "Maak er geen gewoonte van" in het voortgezet (speciaal) onderwijs t.b.v. preventie van genotmiddelen gerelateerde problematiek.

Contact

Instelling

Contactpersoon

Adres

Telefoon

Fax

TACTUS, Instelling voor Verslavingszorg, circuit preventie

Mw. I.G.H. Schulten (Ingrid)

Postbus 417, 7500 AK Enschede

053-4331414

053-4343287

Doelgroep

De primaire doelgroep waar het project zich op richt zijn de leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio Twente. De leerlingen worden ook via intermediairs bereikt. De intermediairs vormen de secundaire doelgroepen van het project; schooldirectie, vakdocenten, mentoren, leerlingbegeleiders, conciërges, ouders / opvoeders en de afdeling JGZ van de GGD Twente.

Doelstellingen

Het project betreft een vervolg op het project 'Maak er geen gewoonte van'. Door middel van dit project hebben de scholen deskundigheid opgebouwd met een samenhangende aanpak van genotmiddelenpreventie op school. Met het vervolgproject willen Tactus en de GGD scholen ondersteunen en motiveren om eigen aanvullende initiatieven rondom genotmiddelenpreventie in de schoolpraktijk uit te werken.

Doelstellingen van het vervolgproject zijn:

- De school creëert de voorwaarden om de initiatieven die men vorm wil geven een structurele plaats te geven binnen de school.
- De school presenteert de bevindingen (thema en organisatorische inbedding) op een studiemiddag, zodat alle deelnemende scholen kennis kunnen nemen van de inhoud en aanpak.

***Inhoud en
methoden***

Na enkele voorbereidende gesprekken met de scholen heeft er aan het begin van het schooljaar een startbijeenkomst plaatsgevonden met alle contactpersonen van de scholen, de gemeente Oldenzaal,

JGZ-artsen, de projectcoördinatoren en projectmedewerkers van Tactus en de GGD.

De inhoud van de projecten op schoolniveau ligt niet op voorhand vast. In de eerste maanden van het schooljaar heeft de inhoud per school vorm gekregen. Uiteindelijk is met elke school een plan van aanpak geformuleerd waarin beschreven wordt welk thema de school gaat uitwerken, de voorwaarden die de school creëert om het thema een structurele plaats te geven binnen de school en de ondersteuning die de school wenst van Tactus / GGD bij het uitvoeren van het plan.

Het resultaat van het project is een inspirerende en gevarieerde verzameling praktijkvoorbeelden rondom: het organiseren van een themaweek over genotmiddelen, het experimenteren met dramalessen, een onderzoek op schoolniveau naar middelengebruik onder leerlingen, implementatieplan voor een schoolbeleid ten aanzien van genotmiddelen.

Aan het eind van het schooljaar heeft een studiemiddag plaatsgevonden waarop de praktijkvoorbeelden aan elkaar gepresenteerd zijn. Daarnaast is een lezing over kinderen van verslaafde ouders in het programma van de studiemiddag opgenomen. Alle contactpersonen van de deelnemende scholen hebben een boeiende bijdrage geleverd. Het uitwisselen van praktijkvoorbeelden heeft stimulerend gewerkt voor alle betrokken scholen en instellingen.

Financiering Het project is additioneel gefinancierd door de gemeente Oldenzaal.

Looptijd De looptijd van het project betreft 1 schooljaar.

Elternbrief

(Brief aan de ouders)

Contact

Instelling

GINKO - Fachstelle für Suchtprävention

Contactpersoon

Hans-Jürgen Gass

Adres

Kaiserstr. 90, 45468 Mülheim a.d. Ruhr, Duitsland

Telefoon

0049-208-3006931

Fax

0049-208-3006949

Doelgroep

Ouders, leerkrachten

Doelstelling

Trapsgewijs aanbod aan informatie en hulp voor ouders over kwesties m.b.t. de verslavingspreventie en het gevaar voor verslaving.

Inhoud en methoden

- brief aan de ouders
 1. "Kwestie van geluk"
brief voor ouders van jongeren met een leeftijd van 10 - 12 jaar
 2. "Hemel en hel"
brief voor ouders van jongeren met een leeftijd van 12 - 14 jaar
 3. "Verdrinken"
brief voor ouders van jongeren met een leeftijd van 14 - 16 jaar
 4. "Wegvliegen"
brief voor ouders van jongeren met een leeftijd van 16 -18 jaar
- Een antwoordkaart op de achterkant van de brief geeft de ouders gelegenheid om in een 2e stap meer gedetailleerd informatiemateriaal en concrete aankondigingen van bijeenkomsten of van hulp aan te vragen.
- Er kan telkens één brief in groep 7 (basisschool) en in de klassen 1, 3 en 5 (voortgezet onderwijs) uitgedeeld worden, die afgestemd zijn op vier verschillende leeftijdsgroepen

Peer to peer Projekt Lübeck

Contact

Instelling AWO Lübeck, Anonyme Drogenberatungsstelle
Contactpersoon Bernd Ehlert
Adres Reetweg 38 - 40 b, 23562 Lübeck, Duitsland
Telefoon 0049-451-799880
Fax 0049-451-7998828

Doelgroep Scholieren

Doelstelling Het doel van het project is, overeenkomstig het doel van peer-education, dat een kleine groep van getrainde scholieren als intermediair gaat fungeren in hun referentiegroep en -systeem. Deze jongeren activeren en lichten hun schoolgenoten in m.b.t. het thema verslaving en drugsproblemen en sturen hen zo nodig door naar speciale instellingen.

Het project handelt volgens het inzicht dat jongeren specialisten zijn in hun eigen leefwereld en dat ze door leeftijdsgenoten beter geaccepteerd worden.

Inhoud en methoden Scholieren die preventief m.b.t. verslaving aan de slag willen nemen samen met begeleidende leerkrachten zitting in een schoolteam dat de inhoud van het werk onder eigen verantwoordelijkheid vormt en vastlegt.

De teamleiders werden op hun werk voorbereid door inleidende en verdiepende cursussen, die plaats vonden in een conferentieoord buiten de school.

De inhoud van deze scholing bestaat uit de sensibilisatie voor het thema verslaving en drugs en een communicatietraining en daarnaast ook uit het aanleren van bepaalde methodologische vaardigheden die daarna bij het contact op school met de schoolgenoten moeten worden ingezet.

De praktische verslavingspreventie op school moet rekening houden met de desbetreffende uitgangssituatie van de school: iedere school heeft zijn eigen patroon van drugsgebruik en gedrag m.b.t. verslaving (3). Op deze basis worden op de eerste inleidende cursus in het kader van het vak handvaardigheid (4)

door ieder schoolteam praktische handelwijzen ontwikkeld, die op de desbetreffende school moeten worden ingezet. Bij de uitvoering van hun werk krijgen de teams regelmatig praktische advisering, de leerkrachten hebben de mogelijkheid supervisie uit te oefenen.

Om netwerken te kunnen vormen en ervaringen te kunnen uitwisselen vinden er in ieder kwartaal coördinatiebijeenkomsten van alle schoolteams plaats.

Gezonde school en Genotmiddelen

Contact

Instelling AVG – Ambulante Verslavingszorg Groningen, afdeling preventie (Trimbos Instituut in samenwerking met regionale instellingen voor verslavingszorg en GGD-en)

Contactpersoon Jeanette Schuring
Adres Postbus 1024, 9701 BA Groningen
Telefoon 050- 5887500

Doelgroep onderwijs: leerkrachten, leerlingen en ouders

Doelstelling voorkomen van problemen met alcohol, softdrugs, tabak en gokken

Inhoud en methoden

- ondersteuning beleidsontwikkeling op onderwijsinstelling
- materiaalontwikkeling
- voorlichting aan leerkrachten (training), ouders en leerlingen

Financiering deels: eigen budget, gemeente Groningen, Trimbos Instituut

Looptijd 3 jaar en soms langer

sector **jeugdwerk**

Jongeren doen de (eerste) ervaringen op met alcohol en tabak, nemen risico's, zoeken voor zichzelf een passende manier om te gaan met deze alledaagse drugs. Een kleine groep gaat verder en doet ervaringen op met illegale drugs. Verslavingspreventie in het jeugdwerk behandelt aspecten van de cultuur, normen en waarden en helpt om minder riskante vormen te vinden met elkaar om te gaan. Het beleven van een roes en van genot kan dan op een verantwoorde manier plaatsvinden. Het gaat er in principe ook om de persoonlijkheid van de afzonderlijke mens en zijn levensvoorwaarden erbij te betrekken, de integratie in levenswaardige sociale netwerken te ondersteunen en sociale uitsluiting te voorkomen.

D

„Entdecke Deine Sinne”

mit dem Genussmobil ›ColumBus‹

**(Ontdek je zintuigen met het genietmobiel "ColumBus")
onderdeel van het initiatief voor de
verslavingspreventie "Je leven is van jezelf"**

Contact

Instelling

Landeskoordinationsstelle für Suchtvorbeugung (LAKOST) in de
Landesstelle gegen die Suchtgefahren M/V e.V.

Contactpersoon

Kathrin Jahnke

Adres

Voßstr. 15 a, 19053 Schwerin, Duitsland

Telefoon

0049-385-78515-60 of -61

Fax

0049-385-7589490

Doelgroep

jongeren van 13 - 18 jaar

Doelstelling

Sensibilisatie van de zintuigen Het is de bedoeling dat ColumBus jonge mensen de signalen van hun zintuigen bewuster laat ervaren en is een verrijking van hun alledaags beleven van genot.

Inhoud en methoden

Nieuwsgierigheid is bij jongeren een grote drijfveer om drugs te gaan gebruiken. ColumBus zet deze nieuwsgierigheid in als een motor om actief te zijn en biedt voor dit doel een stimulerende, behaaglijke en op genot gerichte omgeving. De ColumBus ondersteunt met veel plezier het leerproces om te kunnen genieten. De waarneming van het lichaam wordt bevorderd d.m.v. experimenten en er worden stimulansen gegeven voor een gezamenlijke discussie over het gebruik van drugs (b.v. sigaretten, computer, LSD).

Voor dat doel biedt ColumBus:

1. Een mee-werk-parcours (tent 5 x 5 meter) – "SENSORAMA". Het sensorama is een oord met methoden en experimenten voor ongewone zienswijzen, manieren te luisteren en te voelen en ervaringen op te doen met het lichaam. Hij biedt ruimte en tijd voor eigen creatieve activiteiten.
2. Ontwikkeling en uitvoering van langdurende, thematisch zelf gekozen projecten, die meestal creatief zijn, in samenwerking met jongeren voor de intensieve bevordering van het kunnen genieten.
3. Muziek en informatie over verslaving, drugs, seks en aids.

Financiering

In het kader van een voorbeeldproject.

Looptijd

3 jaar / 01-11-1999 tot 31-10-2002

Hautnah

(direct op het vel)

Acties rond om het lichaam

Contact

Instelling Senatsverwaltung für Schule, Jugend und Sport, Berlijn
Contactpersoon Margaretha Baum
Adres Beuthstr. 6 - 8, 10117 Berlijn, Duitsland
Telefoon 0049-30-9026-5327
Fax 0049-30-9026-5028

Doelgroep jongeren

Doelstelling het thema "lichaam" grondig behandelen
Vaardigheden van jongeren om zelf actief te worden en problemen aan te pakken verbeteren

Inhoud en methoden In de levensperiode van het volwassen worden speelt de relatie tot het eigen lichaam een bijzondere rol en veranderingen in het centrum van het lichaam leiden tot tegenstrijdige gevoelens.

In het project HAUTNAH moet het lichaam en al datgene wat daarmee in verband gebracht wordt tot thema gemaakt worden.

Ter voorbereiding van het project vond een driedaagse bijscholing over het thema lichaam en lichaamstaal bij jongeren plaats.

In de periode waarin het project liep vonden talrijke afzonderlijke projecten plaats onder het motto HAUTNAH.

De inhoudelijke behandeling omvatte o.a. de terreinen voeding, anticonceptie, eetstoornissen, mode, schoonheidsidealen, etc.

Het vertalen van de inhoud naar een medium vond b.v. plaats door: acties met behulp van toneel, foto's, video's, talkshows voor jongeren, yogagroepen evenals workshops op de terreinen massage, percussie, tijdelijke tatoeage, schilderen, koor- en dansvoorstellingen. Tot besluit werd er een tentoonstelling met workshops en live-voorstellingen georganiseerd

Financiering Fonds für experimentelle Jugendarbeit der Senatsverwaltung für Jugend und Familie

Looptijd Augustus 1992 - maart 1993

Band in Palace

"Kinder stark machen – stark statt süchtig"

(Kinderen sterk maken – sterk i.p.v. verslaafd)

Contact

Instelling

Contactpersoon

Adres

Telefoon

Fax

Supro-Werkstatt für Suchtprophylaxe

Martin Hefel

Moosmahdstr. 4, 6850 Dornbirn, Oostenrijk

0043-5572-55155

0043-5572-5515515

Doelgroep

jongeren vanaf 12 jaar en hun gezin, schoolklassen, jeugdgroepen etc.

Doelstelling

Actieve en creatieve behandeling van het thema verslaving – in het bijzonder legale verslavende middelen (alcohol en tabak), aanzetten tot discussie in school en gezin, begrijpen van de achtergronden en reflectie van het eigen gedrag m.b.t. gedragswijzen die worden uitgebeeld.

Inhoud en methoden

De stad Feldkirch zet zich al jarenlang in voor de primaire preventie, zoals die nagestreefd wordt in het kader van de algemene gezondheidsbevordering. In 1999 vond in het Montfort Haus in Feldkirch een bijeenkomst plaats voor intermediären en ouders over het thema "Kinderen sterk maken – sterk i.p.v. verslaafd". Het zwaartepunt zal dit jaar vertrouwd worden gemaakt aan de doelgroep jongeren d.m.v. een musical. D.m.v. een vertrouwde manier zullen ze gesensibiliseerd worden voor het thema verslaving en aangespoord worden intensief na te denken over het eigen gedrag m.b.t. de verslaving.

Aard van de actie:

Benaderen van de thematiek via een niet alledaagse impuls, namelijk een cultureel event, die het thema verslaving op een controversiële manier voor het voetlicht brengt en zodoende aanzet tot discussie. De impuls geschiedt door een vertrouwd en bekend medium: de muziek. De muziek als onderdeel van de vrije tijd, van het culturele begrip en het gedrag van de jongeren vormt daarom het ideale platform voor de actieve, plezierige behandeling van dit belangrijke terrein van het leven.

Theaterproject „Seelenbrand”

(zielebrand) van de theatergroep "Spotlighttheater"

Contact

Instelling Landesstelle gegen die Suchtgefahren (LSSH)
Contactpersoon Regina Kostrzewa
Adres 24105 Kiel, Schauenburgerstr. 36, Duitsland
Telefoon 0049-431-564770
Fax 0049-431-564780

Doelgroep Jongeren (vanaf 15 jaar) en volwassenen

Doelstelling

- Theater als vorm van verslavingspreventie in Sleeswijk-Holstein pushen, omdat dit een ideale manier is om de doelgroep te bereiken
- Sensibilisatie en begrip kweken voor de thema's co-verslaving, alcoholisme en kinderen van verslaafde ouders
- Overdragen van mogelijkheden om te handelen voor co-verslaafden

Inhoud en methoden

Het stuk stelt de meestal meer aan de zijlijn staande familieleden, de co-verslaafde partner centraal. In het eerste bedrijf wordt de persoon "Anja" met haar co-verslaafde gedragspatroon op de voorgrond geplaatst. De toeschouwer bekijkt de alcoholverslaafde partner vanuit haar optiek. In korte scènes wordt hun gezamenlijke levensweg getoond. Anja had al als kind geleerd om verantwoordelijkheid te dragen en zoekt daarom al op jonge leeftijd een partner die haar nodig had. Des te meer "stort haar wereld in" wanneer haar alcoholverslaafde man een nieuw leven begint door het bezoeken van een zelfhulpgroep. In het tweede bedrijf wordt door de zelfreflectie van haar persoon duidelijk welke veranderingen dit tot gevolg heeft voor Anja's leven en welke wegen er zijn om uit haar co-verslaafde rol te komen. Op theatrale en humoristische wijze worden de thema's alcoholisme en co-verslaving evenals alternatieve manieren te handelen overgedragen. Het theaterstuk heeft een lengte van ca. 80 minuten.
Er zijn verschillende instellingen betrokken bij het project.

Looptijd Begin: 12-01-01, afsluiting: eind 2001

Voorlichtingsfilm gokken voor Turkse Jongeren

Contact
Instelling
Contactpersoon

TACTUS Deventer en ST. Raster
Peter Verzijl

Adres

Brink 40, 7411 BT Deventer

Telefoon

0570-616468

Fax

0570-612787

Doelgroep

Turkse Jongens (leeftijd van 13-17 jaar)

Doelstelling

- De algemene doelstelling is een voorlichtingsfilm te maken, ontwikkeld door jongeren voor jongeren. (Turkse jongens)
- gokproblematiek bespreekbaar maken onder de Turkse groep
- kennismaken met de verslavingszorg om zonodig te kunnen doorverwijzen

**Inhoud en
methoden**

Omdat in de media steeds vaker berichten verschijnen over gok--problemen onder allochtone jongeren komt Tactus met het idee om met jongeren zelf voorlichtingsmateriaal te ontwikkelen.

Duidelijk is dat Turkse jongens gokken anders beleven dan Nederlandse jongens. Op het moment dat het gaat om winnen of verliezen, zetten Turkse jongens iets in om het spannend te maken.

Programma:

Eerste bijeenkomst: Het programma bestaat uit een kennismakingsspel, rondleiding bij Tactus, uitleg over het project, een videofilm over gokken en daarna een discussie.

Tweede bijeenkomst: doel is om de jongens bewust te maken van de snelheid waarmee geld opdraakt tijdens gokken en de jongens laten omschrijven wat de aantrekkingskracht is van gokken. (invullen opdrachtenformulier, video-opnamens van de jongens tijdens het gokken)

Derde bijeenkomst: De opdrachten van de vorige keer worden besproken. Laten zien van een video over de werking van de gokkast.

Vierde tot en met zevende bijeenkomst: Script en bepalen van de locaties/materialen

Achtste tot en met elfde bijeenkomst: Het maken van de opnames.

Twaalfde bijeenkomst: gezellige afsluiting

Vervolgactiviteiten: Presentatieavond (jongens, familie, vriendenkring, gemeentelijke functionarissen), pers, interview voor TV/radio/krant

Open Air Kino

(open-air bioscoop)

Contact

Instelling

Jugendraum Andelsbuch

Contactpersoon

Anita Troy

Adres

Mühle 531, 6866 Andelsbuch, Oostenrijk

Telefoon

0043-5574-44379

Doelgroep

Kinderen, jongeren (organisatoren), volwassenen, ouders

Doelstelling

- Vorming van het bewustzijn
- Actieve vrijetijdsbesteding
- Bevorderen van de solidariteit, communicatie en het gevoel van zelfwaarde

Inhoud en methoden

Een selectie van kritische films wordt vertoond in de buitenlucht (3 avonden) De open-air-atmosfeer moet de ontmoeting en de communicatie inspireren. De inhoud van de films komt aan de orde in discussies.

Een groep jongeren heeft de opdracht te zorgen voor de vorm en de organisatie van het project. Het inzetten van hun afzonderlijke kwaliteiten en het eigen initiatief voor de uitvoering van het project in zijn geheel zijn bevorderlijk voor het ontwikkelingsproces van de jonge mensen.

Financiering

Sponsoren

Subsidie door gelden van "Kinder sterk maken"

Looptijd

Januari - augustus 1999

D

Berufe zum Ausprobieren

(beroepen testen)

**Projecten voor de beroepsoriëntatie in het verslavings-
preventieve jeugdwerk**

Contact

Instelling Senatsverwaltung für Schule, Jugend und Sport, Berlin
Contactpersoon Margaretha Baum
Adres Beuthstr. 6 - 8, 10117 Berlin, Duitsland
Telefoon 0049-30-9026-5327
Fax 0049-30-9026-5028

Doelgroep jonge meisjes/vrouwen (12 - 18 jaar)

Doelstelling Het aankunnen van de eisen die de ontwikkeling in een beroep aan hen stelt en die typisch zijn voor de jeugd (beroepsoriëntatie)

**Inhoud en
methoden**

Een taak van het werk in het kader van de verslavingspreventie bij meisjes, bestaat eruit dat deze ondersteund worden bij de opgaven die aan hen worden gesteld bij de ontwikkeling en die typisch zijn voor de jeugd (b.v. beroepsmatige perspectieven, ontwikkelen van de rol als vrouw, nadenken over hun verdere plannen in het leven etc.). Wanneer te hoge eisen gesteld worden kan dit soms leiden tot drugsproblemen. Het opstellen van een beroepsperspectief is voor de planning van het leven van de meisjes een belangrijke opgave in de ontwikkelingsfase. De projecten "beroepen om uit te testen" vullen daarom het aanbod van de beroepsadvisering (arbeidsbureau) en van de scholen (stages) aan en zijn door hun grote praktijkgedeelte een creatieve en relevante bewerking van het thema "beroepsoriëntering". De projecten worden thematisch gezien aangeboden voor verschillende beroepen (b.v. journaliste, verpleegster, meubelmaakster, etc.). In het project hebben de meisjes de mogelijkheid beroepen die hen interesseren in het kader van weekend-workshops beter te leren kennen. Vakmensen geven hun ervaringen en hun theoretische kennis van de achtergronden door.

Het belangrijkste onderdeel van de workshops is echter het "praktische" uitproberen.

Looptijd sinds 1994

Future is now

themadag

Contact

Instelling

Contactpersoon

Adres

Telefoon

Pfadfinder und Pfadfinderinnen

Brigitte Krepl

Grändelweg 17d, 6853 Dornbirn, Oostenrijk

0043-5572-27523

Doelgroep jongeren (15 - 18 jaar)

Doelstelling

1. jongeren sensibiliseren en motiveren mee te beslissen
2. ruimte bieden, zodat jongeren een inbreng kunnen hebben met hun vragen en voorstellen

Inhoud en methoden Op de themadag werden 6 workshops aangeboden over de thema's milieu, seksualiteit, drugs, politiek, geloof en vrije tijd.

Methode:

De toekomst moet door de jongeren met hun woorden en beelden opnieuw beschreven worden. Men vraagt ze hun wereld in het jaar 2007 op te bouwen en daaraan vorm te geven. De deelnemers verdelen zich in kleine groepen en worden door een desbetreffende expert thematisch begeleid.

De expert dient daarbij slechts als "lopend naslagwerk" ter beschikking te staan aan de jongeren of kan op moderne structuren en methoden wijzen. De communicatie wordt door de moderatoren ondersteund.

Het bewerken van de jeugdige ideeën en visies staat hierbij op de voorgrond en niet het snel geformuleerde doel.

Financiering Subsidie met gelden van de campagne "Kinder sterk maken"

Seilgärten

(Ropes course, touwen-tuin)

Contact

Instelling

Caritasverband Bonn e.V.,
Suchtberatungsstelle (consultatiebureau voor verslaving)

Contactpersoon

Stefan Paschmann

Adres

Fritz-Tillmann-Str. 8, 53113 Bonn, Duitsland

Telefoon

0049-228-108-0

Fax

0049-228-108-200

Doelgroep

Jongeren (primaire en secundaire preventie)
Jeugdgroepen, groepen die samen sport bedrijven en de vrije tijd doorbrengen, schoolklassen, multiplicatoren

Doelstelling

Het doel is de deelnemers kansen te geven om te leren en veranderingen aan te brengen in hun leven en op die manier bij te dragen aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de versterking van het gevoel van eigenwaarde.

Inhoud en methoden

Een touwen-tuin is een belevenis-parcours met het medium touw. Al naar gelang de constructie van de touwen-tuinen kan min of meer onderscheid gemaakt worden tussen lage en hoge stations/elementen/eisen. Alle touwen-tuinen en touwen-tuinen-programma's hebben met elkaar gemeen dat de principes van de zo groot mogelijke fysieke en psychische veiligheid en gezondheid van alle betrokkenen in acht worden genomen. Dit wordt bereikt door de opstelling van een programma dat afgestemd is op de vaardigheden en doelen van de desbetreffende groep gebruikers. Bij alle activiteiten geldt het principe van de zelfgekozen uitdaging. De belevenissen worden in het kader van de primaire en secundaire preventie altijd in kleine groepen en onder begeleiding van een ervaren en geschoolde trainer besproken.

Bij de lage stations zijn de opgaven meer teamgeoriënteerd. Er worden scenario's ontwikkeld die een hoog uitdagingkarakter bezitten, de opgave kan vaak alleen door de hele groep opgelost worden. Hier heeft men vooral creativiteit, communicatie en coöperatie voor nodig. Bij de hoge touw-stations moeten de deelnemers individuele opgaven uitvoeren. In de daarop aansluitende reflectieronden worden verschillende aspecten en thema's besproken, b.v. de rol van iedere persoon afzonderlijk, de samenwerking en de communicatie, waarneming van jezelf en van anderen. Dit alles vindt plaats voor de achtergrond van thema's op

het gebied van de verslavingspreventie en heeft het doel dit te over te brengen naar het leven van alledag.

Touwen-tuinen bieden de mogelijkheid om een op belevenissen georiënteerde verslavingspreventie uit te voeren die specifiek gericht is op doelgroepen of juist overkoepelend op verschillende doelgroepen gericht is. Zodoende is het project geschikt voor verschillende doelgroepen. (In het kader van de primaire preventie: algemene bevordering van de vaardigheden voor het leven van alledag, groepservaringen, ervaren van solidariteit / in het kader van de secundaire preventie: mogelijkheid voor jongeren om te leren in kleine groepen, aan de realiteit georiënteerde, praktische omgang met de eisen van het leven, ervaren wat het eigen lichaam beleven kan)

Tegen Alcomobilisme Project (TAP)

Contact

Instelling AVG – Ambulante verslavingszorg Groningen, afdeling preventie (Ministerie van Verkeer en Waterstaat in samenwerking met Koninklijke Horeca Ned. e.a.)

Contactpersoon Jeanette Schuring en Ellen Gouvernante

Adres Postbus 1024, 9701 BA Groningen

Telefoon 050- 5887500

Doelgroep Sportverenigingen: bestuur, leden en vrijwilligers

Doelstelling deel: bewust omgaan met alkoholschenken en alcoholgebruik in sportverenigingen

Inhoud en methoden

- cursus vrijwilligers
- opstellen huisregels alcohol
- voorlichting leden

Financiering Ministerie Verkeer en Waterstaat

Looptijd 1998, 1999, 2000
uitvoering van de activiteiten gezamenlijk met CAD Drenthe

D

teenex-Camp

"Een programma voor drugspreventie van jongeren voor jongeren"

Contact

Instelling

teenex e.V. –
Jugendliche für ein selbstbestimmtes Leben ohne Drogen

Contactpersoon

Corinna Schniegler

Adres

Cunistraße 3, 13127 Berlijn, Duitsland

Telefoon

0049-30-98 69 71 77

Fax

0049-30-98 69 71 77

Doelgroep

Jongeren van 15 - 26 jaar, maatschappelijk werkers, sociaal-pedagogen, leerkrachten, personen die o.a. in het jeugdwerk werken

Doelstelling

- (Bij-)scholing van jongeren tot multiplicatoren op het gebied van de bevordering van de gezondheid en de verslavingspreventie
- Projecten, teenex-kampen van tijdelijke aard en een voortdurende begeleiding van de multiplicatoren
- Meewerken van jongeren aan acties voor public relations in scholen en jeugdinstituten
- Meewerken van ex-deelnemers in regionale teenex-steunpunten
- Ontwikkeling van specifiek op de jeugd gerichte methoden en materialen voor de verslavingspreventie
- Ontwikkelen van thema's voor films en theaterstukken, de opvoering daarvan en discussie
- Propageren van het idee van een mondig leven zonder drugs via moderne communicatiemiddelen (homepage, e-mail, teenex-krant, anti-drugs-films etc.)
- Coöperatie met zelfhulpgroepen en therapeutische instellingen voor aan drugs verslaafde jongeren

Inhoud en methoden

Het is de bedoeling dat teenex als preventief programma jongeren ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden en hun houding b.v. om drugs af te wijzen, resp. op te houden met gebruik, gevaren m.b.t. drugs te herkennen en deze tegen te gaan.

Het uitgangspunt van het programma is het telkens 1 week durende teenex-kamp. Hier beleven en verwerven jongeren vooral sociaal leren sociale, resp. algemene vaardigheden voor het leven. Behalve informatie over actuele thema's voor de jongeren (drugs, vriendschap, liefde, seksualiteit, verslaving) worden er verschillende

algemene vaardigheden voor het leven geleerd (b.v. risico's inschatten, coöperatie, teamwerk, communicatie, groepsdruk weerstaan, acceptatie en tolerantie enz.).

Uitgaande van de taken en behoeften die specifiek zijn voor de fase van ontwikkeling, die kan leiden tot drugsconsumptie en/of gedrag dat tot verslaving leidt, moeten ze met behulp daarvan functionele equivalenten leren kennen en in de praktijk beleven. Ze krijgen informatie over middelen en hun werkwijzen, over vormen van gedrag die tot verslaving leiden en de functies en risico's daarvan. Dit alles niet met de "opgeheven wijsvinger" maar door gedachtewisseling en discussie met multiplicatoren van dezelfde leeftijd.

teenex is niet waardenvrij en wil dit ook niet zijn, maar heeft juist de bedoeling de onmiskenbare boodschap door te geven dat een leven zonder misbruik van verslavende middelen mogelijk en zinvol is.

teenex ziet jongeren bij de verslavingspreventie niet als "probleem" maar als onderdeel van de oplossing.

Het doel is het potentieel van multiplicatoren te activeren en jongeren in staat te stellen en te bemoedigen in hun werkkruis preventief bezig te zijn in peer-groepen.

Financiering Voor het uitvoeren van afzonderlijke kampen worden aanvragen ingediend bij stichtingen, bureaus voor jeugdzorg etc. De teenex e.V. financiert zich zelf tot dusver uitsluitend via lidmaatschapsbijdragen van jongeren en volwassenen.

Looptijd teenex-kampen worden sinds 1993 georganiseerd; van 1996 - 1999 was teenex modelproject van het federale ministerie voor familie, senioren, vrouwen en jeugd en werd wetenschappelijk begeleid en geëvalueerd door het Deutsche Jugendinstitut München (reeks band 188; Kohlhammer-Verlag; 2000; ISBN 3-17-016577-1)

Outdoor-Gschicht statt Indoor-Kiff

(Outdoor-verhalen i.p.v. indoor hasj roken)

Contact

Instelling

Autonomes Jugend- und Kulturzentrum Between

Adres

Bahnhofstr. 47, 6900 Bregenz, Oostenrijk

Telefoon

0043-5574-44379

Doelgroep

Jongeren (14 - 20 jaar)
(jeugdige bezoekers van jeugdcentra)

Doelstelling

1. Bevorderen van een positief gedrag in de groep
2. Leren de vrije tijd creatief te besteden
3. Vertrouwen scheppende maatregelen om sensibele thema's te bespreken
4. Alternatieve mogelijkheden de vrije tijd te besteden laten zien (zwaartepunt: ontwikkeling van een gezonde omgang met het eigen lichaam)

**Inhoud en
methoden**

Gezamenlijk met de jongeren worden 1-2 dagen durende uitstapjes naar de directe omgeving gepland. De planning behelst naast de route ook de uitrusting, maaltijden en doelen voor de dag. De desbetreffende uitvoering moet één maal per week plaatsvinden. De overnachtingen vinden zo mogelijk plaats onder de vrije hemel met een kampvuur 's avonds. Voorwaarde is dat wordt afgezien van consumptie van drugs (alcohol en andere). Al naar gelang de aard van de manifestatie is de verhouding begeleider-jongere 1:6 of 1:3.

Financiering

Subsidie met gelden van de campagne "Kinder sterk maken"

Looptijd

Project voor de zomertijd

Grenzüberschreitendes Jugendprojekt der Mondorf-Gruppe

B

**pedagogisch preventieproject dat gericht is op
belevenissen met risicjongeren (projectweek)**

Contact

Instelling Ministerium der deutschsprachigen Gemeinschaft Abteilung
Familie, Gesundheit und Soziales

Adres Gospert 1 - 5, 4700 Eupen, België

Telefoon 0032-87-596300

Fax 0032-87-556473

Doelgroep risicjongeren, sociaal zwakke jongeren uit de regio's van de
partners (België, Duitsland, Frankrijk)

Doelstelling

- grensoverschrijdende maatregelen om in te grijpen
- aanbod voor een uitwisseling en dingen gezamenlijk te beleven
- sensibilisatie
- versterken van het gevoel van eigenwaarde

*Inhoud en
methoden* De projectweek gaf de jongeren uit de verschillende regio's, die
maar in zeer beperkte mate in staat zijn te reizen en deel te nemen
aan uitwisselingen, de kans om in het kader van het programma
het inhoudelijke zwaartepunt "verslavingspreventie" te behandelen.
Hierbij stonden werk met video en fotografie evenals sportieve
activiteiten in het middelpunt.

Aangeboden werden:

- Videoproject (samenstellen van een documentaire op video over
de projectweek, videoclip over het thema "verslaving")
- creatief dans-project (lichamelijke uiting van de ziel)
- activiteiten (b.v. volleybaltoernooi, kanotochten, disco)
- gesprekken voor de evaluatie (dagelijks)

Looptijd 25 - 31 juli 1999, in Worriken/Bütgenbach, België

LA OLA

Verslavingspreventie in de sportvereniging

Contact
Instelling
Contactpersoon
Adres
Telefoon
Fax

BLV - Badischer Landesverband gegen die Suchtgefahren e. V.
Beate Locher
Renchtalstr. 14, 77871 Renchen, Duitsland
0049-7843-949 157 / 0049-7843-949 165
0049-7843-949 168

Doelgroep

- kinderen en jongeren (indirect)
- jeugdleiders en coaches in sportverenigingen
- bestuur, volwassenen, leden, ouders (direct)

Doelstelling

- Ondersteuning van het jeugdwerk in de vereniging
- Ondersteuning van het vakoverkoepelende jeugdwerk in de (sport-)vereniging
 - bijdrage leveren aan een gezonde vorming van de persoonlijkheid (versterking van het gevoel van eigenwaarde, van de verantwoordelijkheid voor zichzelf en het milieu, etc....)
 - bevorderen van de sociale contacten en de relaties (aanknopen van vertrouwensrelaties etc.)
- sensibilisatie van jeugdleiders en coaches bij de omgang met psychoactieve stoffen
 - doorgeven van achtergrondinformatie
 - verduidelijken van de voorbeeldfunctie
 - ondersteunen van jongeren bij het aanpakken van de problemen van alledag

Inhoud en methoden

1. Sportverenigingen

zijn een plaats waar sociale ontmoetingen plaatsvinden. Naast de actieve sportieve bezigheden staan ook groepservaringen, gezamenlijke activiteiten op de voorgrond.

Sportverenigingen hebben opvoedende taken

- b.v. regels leren,
- Op zich nemen van verantwoording,
- Zelfstandig leren te zijn.

De verenigingen bieden een zinvol alternatief voor de vrije tijd b.v. in plaats van te veel naar de televisie en de video kijken. Jeugdleiders en coaches kunnen voor kinderen en jongeren belangrijke contactpersonen voor problemen zijn. Het project ondersteunt verenigingen met een omvangrijk aanbod aan scholing en bijscholing.

2. Eenmalige maatregelen voor de start

- informatieve bijeenkomsten, seminars, aanbod aan cultuur
- in samenwerking met andere instellingen voor de vrije tijd en scholing, aanbod aan pedagogisch gerichte belevenissen
- Maatregelen op de lange termijn
- Scholing van jeugdleiders en coaches over het thema verslaving
- Regelmatige bijdrages over het thema verslavingspreventie in verenigingsbladen
- Inrichten van een attractief jeugdvertrek
- Cultiveren van alcoholvrije drank in de cafés van de verenigingen
- Voortdurende samenwerking met consultatiebureaus, enz. stadsprojecten

Er bestaan een handboek, brochures, posters en briefpapier als begeleidend materiaal bij het project.

Financiering modelfinanciering

Looptijd modelfase juli 1997 - december 1998

Tabakprävention in der Lehre

Pro Aere, RAP Rauchfrei am Arbeitsplatz

**(tabakspreventie in de opleiding -
Pro Aere, Rookvrij op de werkplek)**

Contact
Instelling pro aere, RAP Rauchfrei am Arbeitsplatz
Contactpersoon Barbara Leutert-Stettler
Adres Schwandenholzstr. 264, 8048 Zürich 48 Altstetten, Zwitserland
Telefoon 0041-1-3717192

Doelgroep Jeugd, niet-rokers, personeel, medewerkers, rokers

Doelstelling Jongeren motiveren om bij de start van het beroepsleven duidelijk te kiezen voor het niet-roken. Tabakspreventie.

Inhoud en methoden Jongeren moeten aangemoedigd worden om bij de start van het beroepsleven, die gepaard gaat met nieuwe gewoontes in de pauze en andere sociale contacten, duidelijk te kiezen voor het niet-roken. De campagne verbetert het imago van het niet-roken binnen het bedrijf in het algemeen en geeft de personeelsfunctionarissen de kans om een door brede lagen van de bevolking geaccepteerde actie ter bevordering van de gezondheid te kopen en met weinig onkosten uit te voeren. Vanaf het schooljaar 1997 biedt pro aere een nieuwigheid aan voor leerovereenkomsten. Jongeren worden beloond wanneer ze het tijdens de opleiding helemaal zonder rook redden. Er wordt een jaarlijks weerkerende attractieve bonus voor de niet-rokende leerling overeengekomen. Met een sensibilisatiecampagne wordt het bedrijf dat de leerlingen opleidt voorbereid om een nieuwe, vormende, sociale omgeving te worden, op deze manier wordt het bedrijf betrokken bij de preventie. Advisering en ondersteuning worden kosteloos aangeboden aan alle betrokkenen. De bonus en een gedeelte van de kosten voor de campagne worden gedragen door het bedrijf dat de leerlingen opleidt.

Financiering Fund-raising, andere gelden

Looptijd 01-01-1997 - heden

Fit Card

Contact

Instelling Supro-Werkstatt für Suchtprophylaxe
Contactpersoon Martina Battisti
Adres Moosmahdstr. 4, 6850 Dornbirn, Oostenrijk
Telefoon 0043-5572-55155
Fax 0043-5572-5515515

Doelgroep leerlingen (in het kader van het leerlingenstelsel)

Doelstelling

- de eigen persoon en de gezondheid in verband met het werk tot thema maken
- zelfstandig en verantwoord handelen ondersteunen

Inhoud en methoden De FitCard is gebaseerd op een systeem van punten en premies en biedt de leerling de mogelijkheid om verschillende manifestaties rond het thema gezondheid te bezoeken.

Gezondheid en risico's voor de gezondheid zijn in het algemeen geen interessante thema's voor jongeren. Vanuit de optiek van de jongeren is gezondheid iets vanzelfsprekends. Overeenkomend met het doel van een geheelomvattende opleiding speelt vandaag de dag naast de overdracht van vakkennis ook het opleiden voor een bewuste omgang met de gezondheid een belangrijke rol. De reeks sportprogramma's gaat daarom ook over de thema's leren, conflictmanagement, verslavingspreventie en voeding. Een centraal element is een jaarlijkse Fitness-check om problemen met de gezondheid vroegtijdig te herkennen en een bewuste omgang met het eigen lichaam en de gezondheid te leren. Voor het bezoeken van een bijeenkomst krijgt men één punt. Met behulp van een database kan de leerling met een wachtwoord inloggen in zijn persoonlijke FitCard, waar hij kan zien welke bijeenkomsten hij bezocht heeft, welke score aan punten hij heeft en hij kan zijn gegevens uit de fitness-check bekijken. Om een premie te krijgen moet de jongere in de hele leerperiode een bepaalde score bereiken. Het premiesysteem is vooral voor jongeren een grote stimulatie.

Financiering Fonds Gesundes Österreich

Peer-education middelengebruik Marokkaanse jongeren

Contact

Instelling
Contactpersoon

De Griff GCV: regiobureau Rivierenland (Tiel)

Mevr. M. Vink

Adres

Postbus 351, 6800 AJ Arnhem

Telefoon

026-3551414

Fax

026-3551402

Doelgroep

Uiteindelijke doelgroepen:

Marokkanen, jongeren

Intermediaire doelgroepen:

Marokkanen, jongeren (15-25 jaar), peers, jongvolwassenen

Doelstelling

Projectdoelen; het vergroten c.q. stimuleren van bewustzijn ten aanzien van de risico's die verbonden zijn met 'genot'middelen en gokken; het signaleren van patronen en trends in gebruik van middelen onder Marokkaanse jongeren en de mogelijke vindplaatsen; het bereiken van (meer) jongeren die via reguliere (voorlichtings)activiteiten niet of onvoldoende bereikt worden. Doelen t.o.v. de peers: leren benutten en versterken van eigen kwaliteiten, aanleren van vaardigheden en inzichten zoals kennis over de effecten van de verschillende middelen, sociale en organisatorische vaardigheden en gespreksvoering; inzicht verwerven in eigen normen en waarden en die van anderen; leren omgaan mer de 'voorbeeld'functie en de eigen identiteit; inzicht verwerven in groepsprocessen en groepsdruk enz.

Inhoud en methoden

Fasen van het project:

1. Het trainen van de peers tot voorlichters/ adviseurs (ong. 3 maanden). De training wordt afgesloten met een survival in de Ardennen.
2. Het uitvoeren van peer-taken (peers krijgen een vrijwilligerscontract en worden ondersteund door het GCV. Het begeleiden van de door de peers bereikte jongeren (o.a. groepstrajecten opstarten), waarbij de peers individuele contacten onderhouden en assisteren. Taken peers: zij gaan naar plekken waar Marokkaanse jongeren zich bevinden en leggen contacten,

zowel individuele als groeps-contacten. Ze geven advies, voorlichting en indien nodig verwijzen zij naar instellingen en organisaties. Ze organiseren groeps-voorlichtingsactiviteiten voor hun doelgroep en assisteren bij reguliere voorlichtingsactiviteiten van het GCV. Voor de omgeving van de jongeren organiseren ze samen met instellingen voorlichtingsactiviteiten voor b.v. ouders.

Looptijd aanvangsdatum maart 1998

Opbouw Turks Netwerk

Contact

Instelling TACTUS Deventer

Contactpersoon Peter Verzijl

Adres Brink 40, 7411 BT Deventer

Telefoon 0570-616468

Fax 0570-612787

Doelgroep Turkse jongeren
medewerkers Turkse organisaties

Doelstelling Turkse jongeren voorlichting laten geven in de eigen Turkse organisatie/vereniging
Idem Turkse medewerkers van Turkse organisaties trainen zodat zij in hun organisatie voorlichting kunnen geven.
Doel is ook het verstevigen van de contacten met Turkse organisaties

Inhoud en methoden Turkse jongeren/medewerkers trainen in het geven van voorlichting over alcohol, drugs en gokken en deze laten uitvoeren in de eigen Turkse organisatie. In de training: kennis over alcohol, drugs en gokken, hoe breng je de boodschap over, hoe presenteer je.
Voor de Turkse medewerkers is er een kortere training.

Looptijd continu
Iedere trainingscyclus duurt 10 weken, een avond in de week
Voor de (volwassen) Turkse medewerkers is er een kortere training

D

Suchtprävention mit SpätaussiedlerInnen

(verslavingspreventie met Duitstalige emigranten uit Oost-Europa)

Contact

Instelling Arbeiterwohlfahrt, Kreisverband Stuttgart e.V.
Contactpersoon Martha Aykut
Adres Olgastr. 63, 70182 Stuttgart, Duitsland
Telefoon 0049-711-21061-38
Fax 0711-21061-66
e-mail md.aykut@awo-stuttgart.de

Doelgroep Jeugdige Duitstalige emigranten uit Oost-Europa

Doelstelling Versterken van de persoonlijkheid en de algemene sociale vaardigheden
Informatie over verslaving en drugs doorgeven
Bijdragen aan de afbraak van toegangsdrempels

Inhoud en methoden

Het project is gevestigd in Bietigheim-Bissingen, waar de Arbeiterwohlfahrt al sinds vele jaren Duitstalige emigranten begeleid.. In de laatste jaren is de overgrote meerderheid van de Duitstalige emigranten afkomstig uit de voormalige Sovjet-Unie. Omdat ze juridisch gezien de Duitse nationaliteit bezitten, wordt in het dagelijkse leven vaak vergeten dat ze afkomstig zijn uit een land met een volkomen andere taalkundige, sociale, juridische en culturele achtergrond. De crisis die de emigratie bij veel jongeren veroorzaakt, maakt ze ontvankelijk voor alcohol en drugs. Er vonden meerdere cursussen met een vaste groep jongeren van 15 tot 20 jaar plaats, die waren gericht op pedagogische ervaringen. Er werden bewegingsspelletjes en behendigheidsoefeningen ingezet om het vertrouwen van de jongeren te winnen. Het was daardoor mogelijk ze te interesseren voor thema's op het gebied van de verslavingspreventie en ze te stimuleren tot een reflectie over de thema's "genot - gewenning - verslaving". Het ziet ernaar uit dat de jongeren de inzichten die ze daar verworven hebben toepassen op andere levenssterreinen en de nieuwe informatie en houdingen in de peer-group brengen. . Het project is een onderdeel van het Europese modelproject voor de verslavingspreventie met migranten "Migranten - zelfhulp - netwerk". De partners op nationaal niveau zijn de gevolmachtigde voor de verslavingspreventie van de deelstaathoofdstad Stuttgart

evenals het bureau gezondheidszorg van de deelstaat Baden-Württemberg.

Op Europees niveau werken mee: de stad Aarhus in Denemarken, de gemeente Deventer in Nederland en het Centro di Solidarieta in Modena en in Verona.

Financiering Projectfinanciering door de Europese Gemeenschap en eigen financiering door de Arbeiterwohlfahrt evenals door de stad, de deelstaat en de federale staat.

Looptijd sinds januari 1999, looptijd: 24 maanden

Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's)

Contact

Instelling TACTUS Deventer

Contactpersoon Peter Verzijl

Adres Brink 40, 7411 BT Deventer

Telefoon 0570-616468

Fax 0570-612787

Doelgroep alleenstaande minderjarige asielzoekers

Doelstelling

- AMA's in het kader van inburgering voorlichting geven over alcohol, drugs en gokken
- Bewustwording van drugs in de context van de Nederlandse cultuur

Inhoud en methoden Les over alcohol, drugs en gokken: voordelen, nadelen, keuzen maken
Lesmateriaal zo visueel mogelijk, video-materiaal, foto's
1 1/2 uur per les. Mogelijkheid tot spreekuur met individueel advies

Looptijd een keer per jaar voor iedere groep die Nederlandse taal en cultuur-onderwijs krijgt op het Regionaal Opleidings Centrum (is in samenwerking met ROC).

Weet wat je doet

Contact
Instelling CAD Drenthe
Contactpersoon Ben Lebesque, Helga Vegting
Adres Postbus 513, 9400 AM Assen
Telefoon 0592-312434
Fax 0592-313482

Doelgroep Bewoners, klanten en medewerkers van Drenthse instellingen voor jeugdhulpverlening.

Doelstelling Het leveren van een bijdrage aan het voorkomen van verslavingsproblemen bij bewoners en klanten van de jeugdhulpverlening in Drenthe door middel van een specifieke methodische aanspraak.

Inhoud en methoden Een aantal medewerkers van de jeugdhulpverleningsinstelling worden opgeleid tot "verslavingsconsulent". Zij zijn intern aanspreekpunt op het onderwerp. In de opleiding zit een theoretisch onderdeel (informatie over alcohol en drugs), een preventief onderdeel (hoe kun je preventief werken) en begeleiding (hoe kun je klanten procesmatig begeleiden vanuit verschillende theoretische kaders).

Daarnaast wordt de jeugdhulpverleningsinstelling geadviseerd over het te voeren beleid.

Er zijn veel, speciaal voor deze doelgroep, ontwikkelde materialen en methodieken.

Er wordt samengewerkt met de jeugdhulpverlening in Drenthe.

Financiering De activiteiten worden deels betaald uit het reguliere budget van het CAD Drenthe en deels uit opbrengsten uit opdrachten.

Looptijd Het project loopt al een 8-tal jaren.

Suchtprävention in Eugendorf

Contact

Instelling

Jugendzentrum JOE Eugendorf

Contactpersoon

Sieghard Ernhöfer

Adres

Dorf 21, 5301 Eugendorf, Oostenrijk

Telefoon

0043-664-5481266 (GSM)

Doelgroep

Jeugdige bezoekers van het jeugdcentrum JOE en ouders

Doelstelling

- Met elkaar spreken (jongeren-ouders)
- Leren jezelf en risico's in te schatten (jongeren)
- Fundamentele informatie voor ouders

Inhoud en methoden

Vanwege de actuele drugsproblematiek ("hasj roken") bij de jongeren uit de gemeente bestond de behoefte en de noodzaak om een innovatief en uit meerdere trappen bestaand model te ontwikkelen, waarin jongeren, ouders en vakmensen werden betrokken.

Het project verliep in 4 fasen en behelsde individuele en groeps gesprekken met de jongeren, een ouderavond en een gezamenlijke avond voor ouders en jongeren. Daarenboven werd er een individuele handelwijze aangeboden aan de afzonderlijke jongeren, om overtrokken reacties van ouders te voorkomen. Het team bestond uit een psycholoog, een pedagogisch adviseur, een vertegenwoordigster van de ouders, de leraar drugsadvies en de jeugdwerker. Nu en dan werd er een arts bij betrokken.

Looptijd

Modelproject 1998

Project Zelfcontrole

Contact
Instelling Jellinek Preventie
Contactpersoon Hannah Bouma
Adres 1e Weteringplantsoen 8, 1017 SK Amsterdam
Telefoon 020-5702355
Fax 020-6267249

Doelgroep Er blijkt een grote groep (voornamelijk jonge) gebruikers te zijn die het gebruik van alcohol en drugs wil leren hanteren en reguleren in plaats van ermee te stoppen. Onder deze groep vindt men gebruikers die niet verslaafd zijn, maar wel excessief gebruiken. Deze groep zal niet zo snel naar de hulpverlening stappen; zij zijn immers niet verslaafd. Toch beseffen zij vaak dat er wel iets moet veranderen aan het gebruik.

Doelstelling reguleren van het gebruik

Inhoud en methoden Voor jonge blowers ontwikkelt Jellinek Preventie voorlichtingsmateriaal en een cursus: de minimale interventie. De interventie bestaat uit twee groepsbijeenkomsten. De eerste bijeenkomst wordt voornamelijk besteed aan verandwoord gebruik van hasj en weed. Door middel van een blowdagboekje – waarbij de cursisten dagelijks hun gebruik in kaart brengen – wordt gekeken naar de hoeveelheid en de functie van het gebruik. Doordat de cursisten inzicht krijgen in hun gebruikspatronen blijkt het gebruik beter te reguleren. Tijdens de gehele interventie wordt de deskundigheid van de gebruikers benadrukt. Folders en flyers bevatten informatie over cannabis en tips voor verantwoord blazen.

De voornamelijk jonge blowers worden geworven via scholen, jeugdhulpverlening en jongerenwerk. Intermediaren spelen daarbij een belangrijke rol. Daarom wordt een training voor intermediaren ontwikkeld waarin zij leren hoe ze deze interventie kunnen toepassen en hoe ze jongeren kunnen werven. Een handleiding voor de intermediaren is in ontwikkeling.

sector **club / partyscène**

Ecstasy staat bekend als een energie leverende en "harten openende" drug die een grote fascinatie uitoefent op 15-25-jarigen. De verslavingspreventie moet zich instellen op de door de "partydrugs" teweeggebrachte ontwikkeling (andere motieven voor het gebruik, andere setting). Preventie door afschrikking heeft al geruime tijd geleden schipbreuk geleden; vooral de overwegend op prestatie georiënteerde jonge mensen in de club- en partyscène kunnen alleen worden bereikt door gerichte vormen van preventie die specifiek bedoeld zijn voor deze doelgroep.

Risico's, genot en uitgaan in de provincie Groningen

Contact
Instelling
Contactpersoon

AVG Preventieteam
Dhr. R. Otten
Dhr. D.J. Hento

Adres
Telefoon

Postbus 1024, 9701 BA Groningen
~~050 799 7179~~
050 799 7179
Buitenlandse medewerkers
blijven te voorkomen.n

Eve & Rave Münster

Voorlichting over drugs en drugspreventie in de techno- en partyscène

Contact
Instelling Eve & Rave Münster
Adres Schorlemerstr. 8, 48143 Münster, Duitsland
Telefoon 0049-251-4925185 (dindags van 13-17 uur)
Fax 0049-251-4927772

Doelgroep drugsconsumenten uit de regionale techno- en housescène met een leeftijd tussen 14 en 34 jaar uit alle lagen van de bevolking

Doelstelling

- Omvangrijk aanbod aan informatie en advies voor alle personen die direct of indirect te maken hebben met het thema partydrugs. Realisatie van een safer-house-concept voor technopartys
- Minimalisatie van de risico's op technomanifestaties

Inhoud en methoden

Advisering/informatie:

- telefonische en persoonlijke advisering één maal per week
- ZWAARTEPUNT:
werk ter plekke
(regelmatige informatiestands op technomanifestaties) informatie-service over partydrugs in het internet
- advies geven aan studenten die in het kader van projecten werken aan projecten in de technoscène.

Bijscholing:

- bijscholing voor multiplicatoren
- voorlichtingsbijeenkomsten voor scholieren
- informatieve bijeenkomsten voor ouders
- EHBO-cursussen voor noodgevallen met drugs

Samenwerking:

met organisatoren, instellingen, artsen en organisaties uit de techno-scène

Looptijd sinds 1996

Project Dansdrugs

Contact
Instelling Jellinek Preventie en Consultancy
Contactpersoon Jaap Jamin
Adres 1e Weteringplantsoen 8, 1017 SK Amsterdam
Telefoon 020-5702355
Fax 020-6267249

Doelgroep uitgaanders die XTC gebruiken, organisatoren van dansfeesten

Doelstelling Jellinek Preventie en Consultancy ontwikkelde conform de richtlijnen van de overheid een voorlichtingscampagne met de doel:

- actueel inzicht in de werking van XTC en het gedrag van consumenten
- gedrags- en normveranderingen bij riskant XTC-gebruik
- effectief beleid ten aanzien van dansdrugs

Inhoud en methoden XTC is na cannabis het meest populaire illegale genotmiddel onder jongeren in Nederland. De groep uitgaanders die het middel gebruikt is redelijk stabiel, de kwaliteit van de aanboden waar varieert sterk en de omstandigheden waaronder geconsumeerd wordt zijn soms levensbedreigend. Reden genoeg voor de overheid om maatregelen te treffen.

Thema's van de campagne zijn:

- **Drugsanalyse**
Consumenten kunnen drugs laten testen. Drugsanalyse biedt naast beoordeling van de kwaliteit een uniek voorlichtingsmoment. Als de gebruiker de uitslag van de test komt vragen kan de voorlichter uitleggen wat het middel is en hoe er het best mee omgegaan kan worden.
- **Voorlichtingsmateriaal**
Voorlichting doelt op zelfregulering en zelfcontrole. Het materiaal biedt ondersteuning in de vorm van actuele informatie, tips voor verantwoord XTC-gebruik en herstel na gebruik.
De campagne is gericht op het nemen van gezonde beslissingen: het grootste deel van de mensen die worden voorlicht besluit niet te gebruiken, het deel wat dat wel doet kan worden ondersteund bij het verantwoord gebruiken.

- Veiligheid
Het netwerk van organisatoren van dansfeesten wordt uitgebreid, om aan zoveel mogelijk organisatoren en personeel informatie en advies te kunnen verstrekken om de veiligheid op danslokaties te bevorderen.

D

Kampagne tegen Mischkonsum von Drogen

(campagne tegen de consumptie van verschillende drugs tegelijkertijd)

Contact

Instelling Büro für Suchtprävention
Contactpersoon Theo Baumgärtner
Adres Brennerstr. 90, 20099 Hamburg, Duitsland
Telefoon 0049-40-284 99 18-0
Fax 0049-40-284 99 18-19

Doelgroep Jongeren en jonge volwassenen uit de club- en partyscène, die een potentieel en daadwerkelijk polyvalent drugsgebruik vertonen.

Doelstelling Bij de gedupeerden moet een bewustzijn gekweekt worden dat naast de al bestaande gevaren door de consumptie van afzonderlijke drugs, bij een polyvalent drugsgebruik nog eens exponentieel stijgende risico's komen omdat de omvang van mogelijke nevenwerkingen maar heel moeilijk kan worden ingeschat.

Inhoud en methoden

- peer-education-concept
- focus-group-peilingen
- vervaardigen van specifiek op het geslacht gerichte posters voor voorlichting en info-cards

Financiering Hamburgische Arbeitsgemeinschaft für Gesundheitsförderung e.V.

Looptijd november 2000 - mei 2001

ecstasy-project

Contact
Instelling Büro für Suchtprävention
Contactpersoon Theo Baumgärtner
Adres Brennerstr. 90, 20099 Hamburg, Duitsland
Telefoon 0049-40-284 99 18-0
Fax 0049-40-284 99 18-19

Doelgroep Jongeren en jonge volwassenen uit de club- en party-scène

Doelstelling Oprichten van een systeem voor vroegtijdige herkenning van consumptietrends onder jongeren (monitoring)

Inhoud en methoden

- peer-education-aanpak
- voorlichtingscampagnes met het doel harm reduction
- key-personen-enquêtes
- focus-group-enquête
- high-risk-group-enquête
- productie van materiaal voor de preventie
- homepage in het internet en aanbieden van een hotline

Financiering Europese Commissie

Looptijd 1997 - 2001

sector **gezin**

De voorbeeldfunctie van het gezin kan een positieve of negatieve invloed hebben op de kans op verslaving van kinderen en jongeren. Preventieve activiteiten die gericht zijn op het gezin moeten daarom gericht zijn op de ondersteuning van het "gezonde systeem" familie: bevordering, resp. ondersteuning van respect en vertrouwen, een open atmosfeer met waardering voor anderen, ondersteuning van het verantwoordelijkheidsgevoel en gemeenschap. Er wordt dus hulp geboden bij het tegengaan van problemen en risico's en de kans op verslaving wordt verkleind.

FemmesTische

Contact
Instelling atelier für kommunikation
Contactpersoon Steffi Wirth, Jean-Pierre Weiss
Adres Anton von Blarerweg 2, Postfach 110, 4147 Aesch, Zwitserland
Telefoon 0041-61-413 11 01
Fax 0041-61-413 11 00
e-mail atelierww@magnet.ch

Doelgroep Opvoeders mensen, vooral vrouwen, (erg goede ervaringen met de doelgroep allochtonen).

Doelstelling FemmesTische richt zich in het bijzonder op vrouwen die slecht bereikt worden met traditionele cursussen en scholingen. FemmesTische zorgt voor individuele capaciteiten om op te voeden, doordat de uitwisseling over thema's m.b.t. opvoeding tussen buurvrouwen actief bevorderd wordt. Verminderen van isolatie van vrouwen thuis d.m.v. het systematische bevorderen van bestaande of nieuwe sociale netwerken (empowerment).

Inhoud en methoden FemmesTische verbindt scholing en gezelligheid doordat thema's in de huiselijke omgeving gebracht worden. "Het systeem" FemmesTische is ongecompliceerd. Een regionaal bureau voor scholing van ouders of preventie doet dienst als organisator van het project. Deze zoekt en begeleidt een groep van vrouwelijke leken-moderatoren, die op hun beurt bij een gastvrouw en haar gasten een ca. 2 uur durende FemmesTische-manifestatie organiseert. (D.w.z. dat ze samen met de aanwezigen een discussie op gang brengt over een thema dat relevant is voor de opvoeding). Iedere manifestatie is eenmalig en de vrouwelijke moderator zoekt daarna weer een nieuwe gastvrouw voor een nieuw thema dat gezamenlijk door de groep moderatoren wordt vastgelegd.

Distributie: Belangstellenden kunnen materiaal van het FemmesTische-concept en de exploitatierechten kopen. In Zwitserland werden plaatsen die FemmesTische uitvoerden in sterke mate ondersteund door subsidies van de Federale Dienst voor Gezondheid.

Evaluatie: FemmesTische wordt door het Institut für Sozial- und Präventivmedizin van de Universiteit Bern geëvalueerd voor heel Zwitserland. Het rapport is eind juni 2001 gereed.

Looptijd Één cyclus van het project duurt tenminste 1 kalenderjaar. In de regel wordt de duur voor het bereiken van een grotere duurzaamheid uitgebreid tot 2 tot 3 jaar.

„Alles Klar?!“

(Alles duidelijk?!)

een project over het thema alcohol in het gezin

Contact

Instelling Landesstelle gegen die Suchtgefahren (LSSH)

Contactpersoon Regina Kostrzewa

Adres Schauenburgerstr. 36 24105 Kiel, Duitsland

Telefoon 0049-431-564770

Fax 0049-431-564780

Doelgroep ouders en jongeren (12 - 14 jaar)

Doelstelling

- gewoonten m.b.t. alcohol tot thema maken
- mogelijkheden scheppen om te communiceren over het thema alcohol in het gezin
- alcoholtradities bewust maken in het gezin
- initiëren van een uitwisseling van ervaringen tussen de generaties
- versterking van de netwerken van regionale instellingen (verslavingspreventie, scholing van gezinnen en school)

Inhoud en methoden

Het project "Alles klar?!" is een spel dat b.v. op een avond voor ouders en scholieren gespeeld kan worden. Er worden groepen van maximaal 8 personen gevormd, die bestaan uit scholieren en volwassenen. Het spel bestaat uit verschillende kaarten, waarop thesen over alcoholconsumptie vermeld staan. Deze moeten aansporen over het thema te discussiëren. De duur van het spel bedraagt ca. een uur.

Financiering Gemengde financiering, verschillende sponsors.

Looptijd vanaf 2000

D

„Eltern stark machen“

(ouders sterk maken)

Handreiking voor ouderavonden over preventie van verslaving en overeenkomstige taken in de opvoeding

Contact

Instelling Aktion Jugendschutz (AJS), Landesstelle Baden-Württemberg
Contactpersoon Barbara Tilke
Adres Stafflenbergstr. 44, 70184 Stuttgart, Duitsland
Telefoon 0049-711-2373719
Fax 0049-711-2373730

Doelgroep Ouders

Doelstelling

- ondersteuning van de taken die ouders hebben voor de opvoeding
- communicatieve vormen voor werken met ouders

Inhoud en methoden

In het kader van ouderavonden moeten samen concrete mogelijkheden opgespoord worden voor preventief gedrag in de alledaagse gang van zaken bij het opvoeden.
De methoden hebben het doel de eenrichtings-communicatie op veel ouderavonden te doorbreken en communicatieve vormen voor het werk met de ouders mogelijk te maken.
Het hulpmiddel biedt handreikingen aan, die in vier hoofdstukken onderverdeeld zijn:

Hoofdstuk A: In contact komen en elkaar leren kennen (begin)
Het gaat over beweging en ontspanning, over enquêtes en vragen ("waarom ben ik hier"), over suggesties en over groepsvorming in verschillende varianten.

Hoofdstuk B: Handreikingen over het thema verslavingspreventie en over vergelijkbare taken bij de opvoeding (belangrijkste gedeelte).
Hier wordt geïnformeerd en op veelzijdige wijze gedrag getest (b.v. teksten lezen of schrijven, films bekijken, collages voorbereiden, gesprekken voeren, etc.).

Hoofdstuk C: Terugkijken en afscheid nemen van elkaar (afsluiting)
Dit gedeelte dient voor de terugblik en de evaluatie van de ouderavond.

Hoofdstuk D: Vijf ouderavonden in een algemeen overzicht

1. "Kinderen sterk maken"
2. "Mijn droomkind"
3. "Perspectieven voor de toekomst"
4. "Leren – stampen?"
5. "Communicatie"

Allochtonen

Contact
Instelling Kentron Preventie
Contactpersoon Mevr. P. Plantinga
Adres Postbus 2166, 4800 CD Breda
Telefoon 076 523 63 30

Doelgroep **Uiteindelijke Doelgroep**

Turkse jongeren en ouders/opvoeders Turkse jongeren

Intermediaire Doelgroep

beroepsgroepen die met Turkse jongeren in aanraking komen

Doelstelling De afdeling Preventie heeft binnen bestaande projecten de mogelijkheden om allochtone jongeren en ouders te bereiken nader geformuleerd. De afdeling Preventie heeft met dit specifieke aanbod voor allochtone jongeren en ouders de drempel tot de hulpverlening verlaagd.

Inhoud en methoden De doelgroep allochtonen bestaat eigenlijk niet. Wil het aanbod enige effectiviteit garanderen, dan zal een instelling zich moeten richten op een specifieke groep. In 2000 zal specifieke aandacht worden besteed aan activiteiten voor de doelgroep Turkse ouders en jongeren. Er wordt een videoband ontwikkeld met een gebruikshandleiding. De inhoud van de band en de gebruikshandleiding geven een aanzet tot het bespreekbaar maken van genotmiddelen, genotmiddelengebruik en gokken. Beide producten zijn onderdeel van een preventieproject dat in samenwerking met de Stichting Palet te Tilburg vormgegeven wordt. Het hoort ook tot de mogelijkheden dat Kenton een apart aanbod voor de allochtone doelgroep formuleert, in samenwerking met het landelijke Ontwikkelcentrum van GGZ Nederland.

Looptijd lopend

D

Suchtprävention mit Müttern aus der Türkei

(verslavingspreventie met moeders uit Turkije)

Contact
Instelling Arbeiterwohlfahrt, Kreisverband Stuttgart e.V.
Contactpersoon Martha Aykut
Adres Olgastr. 63, 70182 Stuttgart, Duitsland
Telefoon 0049-711-21061-38
Fax 0049-711-21061-66
e-mail md.aykut@awo-stuttgart.de

Doelgroep Moeders uit Turkije

Doelstelling Het doel van het project is door de ondersteuning van de moeders een preventieve invloed m.b.t. verslaving op de kinderen uit te oefenen, het taboe rond het thema verslaving in de families te doorbreken, consultatiebureaus voor het voetlicht te brengen en een effect bij een groot publiek te bereiken doordat de deelnemers hun kennis kunnen doorgeven aan buurvrouwen, familieleden, vrienden.

Inhoud en methoden Het project is gevestigd in Stuttgart-Untertürkheim, waar de Arbeiterwohlfahrt al lange tijd taal- en integratiecursussen aanbiedt aan migranten. De deelnemers zijn voor het grootste gedeelte jonge moeders uit Turkije, die in het kader van de gezinshereniging naar Duitsland kwamen.

Van mei 1999 tot november 2000 werd met de moeders een cursusprogramma over het thema verslavingspreventie uitgevoerd. Het cursusprogramma omvatte 24 cursuseenheden.

Naast informatie die specifiek op de verslaving gericht was, werden thema's uit de gebieden opvoeding en de bevordering van de gezondheid behandeld. Een centraal punt was de samenwerking met de verschillende consultatiebureaus en instellingen uit de wijk. Medewerkers van de consultatiebureaus voor verslaving en opvoeding hielden inleidingen bij de cursus en daarna werden samen met de moeders excursies naar deze instellingen georganiseerd.

Het project is een onderdeel van het Europese modelproject voor de verslavingspreventie met migranten "Migranten-zelfhulp-netwerk". De partners op nationaal niveau zijn de gevolmachtigde voor de verslavingspreventie van de deelstaat-hoofdstad Stuttgart evenals het bureau gezondheidszorg van de deelstaat Baden-Württemberg.

Het belangrijkste doel van het project is de kwalificatie van migranten, die gewonnen moeten worden om als multiplicatoren in de eigen taal voor hun desbetreffende bevolkingsgroep te fungeren. Dit is een geschikte manier om hulp voor zelfhulp te initiëren onder migranten.

De **inhoud van het project** bestaat uit verschillende kwalificatieprogramma's, die de versterking van de persoonlijkheid en de algemene capaciteiten voor het leven accentueren, maar ook informatie over verslaving en drugs doorgeven. Daarenboven moeten de interculturele capaciteiten, zowel bij de migranten als ook bij de medewerkers van de consultatiebureaus en de behandelingscentra op het terrein van de verslaving bevorderd worden. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verlagen van toegangsdrempels naar de verschillende instellingen. Alle deelprojecten zijn georiënteerd op de stadswijk en betrekken de migranten actief bij de vormgeving daarvan. In alle landen wordt een evaluatie uitgevoerd.

Financiering projectfinanciering door de Europese Gemeenschap en eigen gelden van de Arbeiterwohlfahrt evenals van de stad, deelstaat en federale overheid

Looptijd sinds januari 1999, looptijd 24 maanden

Activiteiten Turkse moeders

(voor Turkse moeders)

Contact
Instelling TACTUS Deventer
Contactpersoon Peter Verzijl
Adres Brink 40, 7411 BT Deventer
Telefoon 0570-616468
Fax 0570-612787

Doelgroep Turkse moeders

- Doelstelling**
- in bestaande Turkse moedergroepen voorlichting geven (kennis over drugs, verslaving, hulpverlening onder Turkse vrouwen)
 - Voorlichting in combinatie met opvoedingsondersteuning

Inhoud en methoden Voorlichting in reeds bestaande Turkse moedergroepen, onderzoek naar kennis van alcohol, drugs en gokken bij Turkse moeders, deskundigheidsbevordering Turks maatschappelijk werker bij Nederlandse Thuiszorg, methodiekontwikkeling voor Turkse partner/familiegroep.

Looptijd Op aanvraag, geen duidelijke looptijd. Kan eenmalige activiteit zijn of meerdere.

Oudergroep

Contact
Instelling TACTUS Deventer
Contactpersoon Peter Verzijl
Adres Brink 40, 7411 BT Deventer
Telefoon 0570-616468
Fax 0570-612787

Doelgroep Ouders van jongeren (meestal jongens) die verslaafd zijn aan (meestal) gokken en soft-drugs

- Doelstelling**
- Vragen oplossen die leven omtrent werking en gevolgen van middelen en gokken, hoe werkt de hulpverlening, wat is de invloed van het gebruik van drugs en gokken op het gezin. Mogelijkheden bieden tot ervaring uitwisselen
 - Informatie over sexe-specifieke aanpak (hoe ga je met jongens om?)

Inhoud en methoden Mix tussen informatie en opvoedingsondersteuning en gespreksgroep. Ouders hebben zelf invloed op inhoud van het programma

Looptijd 3 tot 4 bijeenkomsten (avonden) van 2uur ieder. In principe volgt de ene groep de andere op.

sector **stad of wijk**

Gemeentelijke, op stadswijken gerichte verslavingspreventie wordt gekenmerkt door coöperatie en netwerkvorming binnen een systeem dat bestaat uit verschillende resources, die het culturele en psychosociale landschap van een gemeenschap weerspiegelen.

Een dergelijke vorming van netwerken, die als proces wordt opgevat, is in staat te reageren op specifieke probleemsituaties. Verslavingspreventie voor stadswijken is daarom een gemeenschappelijke taak van opvoeding en vorming, jeugdzorg en sociale bijstand, gezondheids- en bejaardenzorg. De acties hebben een tot voorbeeld strekkend karakter dat impulsen geeft – "effectieve verslavingspreventie vindt plaats in de realiteit van alledag". De maatregelen moeten zowel de persoonlijkheid van ieder persoon afzonderlijk alsook zijn omgeving betrekken.

A

„Miteinander leben“

(samen leven)

**Project voor de regionale verslavingspreventie in het
jeugdwerk binnen en buiten school in de urbane regio**

Contact

Instelling Informationsstelle für Suchtprävention der Stadt Wien (ISP)
Contactpersoon DSA Maria Abel
Adres Alserstraße 20/6, 1090 Wenen, Oostenrijk
Telefoon 0043-1-53114858-10
Fax 0043-1-531149985810

Doelgroep

- Schoolinspecteurs op deelstaatniveau
- Schoolinspecteurs op districtniveau
- Districtshoofden/burgemeesters en regionale politici, leerkrachten psychologen, advies-leerkrachten en schoolartsen (LAVO, voortgezet onderwijs, middelbare en hogere beroepsscholen centra voor buitengewoon onderwijs)
- Medewerkers van instellingen voor het werk met kinderen en jongeren buiten school (jeugdcentra, park-begeleiding, kinder- en jeugdgroepen etc.)
- Regionale fora, jeugdplatformen
- Ouders
- Lokale initiatieven

Doelstelling

Het doel van "Miteinander leben" is middels netwerken en door specifiek doelgroepgericht doorgeven van informatie verslavingspreventie duurzaam en efficiënt te implementeren in de urbane regio's. Zodoende kan op deze basis een duurzaam speerpunt voor de preventie gerealiseerd worden, die de groep van scholieren boven 10 jaar en allen die beroepsmatig of in het gezin te maken hebben met scholing en ontwikkeling aanspreekt.

Dit betekent concreet:

- Verschaffen van zekerheid en vaardigheden in de omgang met de thema's verslaving en verslavingspreventie door veelzijdige informatie
- Networking van scholen en van het buitenschools jeugdwerk d.m.v. beroepsoverkoepelende bijscholing en benutten van de daaruit ontstaande synergie-effecten voor gezamenlijke projecten, op de behoeften en de processen gerichte realisatie van thema's uit de verslavingspreventie en de gezondheidsbevordering in de scholen evenals in het jeugdwerk.

Inhoud en methoden

De ervaringen uit de Weense districten tot dusver hebben aangetoond dat een begeleiding van multiplicatoren op school (leerkrachten) en van medewerkers van het jeugdwerk buiten school door experts op het gebied van de preventie van doorslaggevende betekenis is om structurele en andere problemen bij de uitvoering van preventieve maatregelen op te lossen en te vereenvoudigen. Scholing is weliswaar een belangrijk onderdeel van "Miteinander leben", dit is echter lang niet genoeg voor het bereiken van de bovengenoemde doelen. Binnen de officiële structuren moet voor dit doel zowel "top-down" (van de schoolinspecteurs op deelstaat- en districtsniveau via de directeurs naar de leerkrachten), alsook "bottom-up" (impulsen uit het werk van de multiplicatoren beïnvloeden de houding ten opzichte van en de acceptatie van werk in het kader van de verslavingspreventie op de scholen) gecommuniceerd worden. Deze tegenstrijdige processen vergemakkelijken het praktische werk en creëren synergie-effecten voor de implementatie van preventieve maatregelen. Daarenboven moeten door het samenvoegen van preventief werk dat binnen en buiten school plaatsvindt impulsen uit verschillende beroepsgroepen meegenomen worden en nieuwe vormen van het preventieve werk met kinderen en jongeren ontwikkeld worden.

Financiering

(in het kader van algemene preventieve activiteiten, model-projectfinanciering)

Uitvoering van het project: in het kader van de algemene preventieve activiteiten met gelden van de Informationsstelle für Suchtprävention

Extern begeleidend fundamenteel onderzoek: door gelden van het Fonds Gesundes Österreich (FGÖ) (aangevraagd)

Locaties en maaltijden voor de scholingen, gedeelte kosten voor de materialen voor concrete preventieve activiteiten door de bezirke (stadswijken) waarin het project wordt uitgevoerd.

Looptijd

23 maanden per bezirk (stadswijk)

Project wijkgericht werken

Contact
Instelling Jellinek Preventie
Contactpersoon Lidwien Schweitzer
Adres 1e Weteringplantsoen 8, 1017 SK Amsterdam
Telefoon 020-5702355
Fax 020-6267249

Doelgroep

- wijkbevolking
- wijkinstanties
- sleutelfiguren

Doelstelling

- afgestemde projecten op de problematiek van de buurt
- samenwerking in de wijk
- bereiken van verschillende gebruikersgroepen
- samen met wijkbewoners problematisch middelengebruik voorkomen

Inhoud en methoden

Jellinek Preventie en Consultancy ontwikkelt samen met het Alcoholteam preventieprojecten in buurten waar het alcohol- en / of druggebruik hoog ligt. In samenwerking met wijkinstanties en sleutelfiguren wordt een aanbod op maat gemaakt. Het project wordt zoveel mogelijk afgestemd op de problematiek van de buurt. Het project bestaat uit een mix van activiteiten, die zich direct of indirect op alle lagen van bevolking richt. Door het middelengebruik van verschillende kanten te benaderen zien we een dubbel effect ontstaan. Sleutelfiguren signaleren eerder en bewoners kunnen er gemakkelijker over praten.

De mix van activiteiten bestaat uit de volgende onderdelen:

- deskundigheidsbevordering van sleutelfiguren
- beleidontwikkeling bij instellingen rond middelengebruik
- publiekscampagne in het stadsdeel
- samenwerking met de Jellinek bevorderen

Thema's zijn:

- het zelf regels opstellen om overmatig alcohol- en drugsgebruik terug te dringen
- opzetten en verbeteren van de verslavingshulpverlening in de buurt
- opvoedingsondersteuning voor Marokkaanse en Turkse ouders

- wat is veilig gebruik
- alcohol- en drugsprojecten op basisscholen en het voortgezet onderwijs

Looptijd Wijkgerichte projecten zijn begrensd in tijd. Het netwerk ontwikkelt projecten voor de langere termijn.

„Weet wat je doet”

Preventiecampagne over roken, drinken, drugs en gokken

Contact

Instelling GGD Rotterdam e.o.
Contactpersoon Mevr. S. Roering
Adres Postbus 70032, 3000 LP Rotterdam
Telefoon 010-433 99 33

Doelgroep

Uiteindelijke Doelgroep

algemeen publiek, jongeren (12-18 jaar), ouders

Intermediaire Doelgroep

onderwijsgevenenden, maatschappelijk werkers, jeugd- en jongerenwerkers, huisartsen, enz.

Doelstelling

Aandacht vragen voor preventie door middel van constructieve samenwerking met diverse instellingen in een werkgebied.

Inhoud en methoden

Vier keer per jaar een campagne, gedurende een maand, zodat in ongeveer vier jaar alle 17 gebieden (11 deelgemeenten en 6 schilgemeenten) bereikt worden. Community approach: gebiedsgerichte informatiecampagne, ter introductie van preventie-activiteiten en -beleid. Gericht op jongeren en hun directe leefomgeving. Gedurende een maand worden zoveel mogelijk mensen bereikt via: een tentoonstelling in bijvoorbeeld de bibliotheek, een aanbod voor het basis- en voortgezet onderwijs, een serie artikelen in de lokale krant, een aanbod samen met het jeugd- en jongerenwerk, verspreiding van voorlichtingsmateriaal onder intermediairs.

Looptijd 4 jaar

Eilandhopper

Contact
Instelling
Contactpersoon

GGD Zuidhollandse Eilanden

Dhr. J. Koerten

Mevr. F. Kolster

Adres
Telefoon

Postbus 742, 3200 AR Spijkenisse

0181-65 24 00

Doelgroep

Uiteindelijke Doelgroep

jongeren en ouders

Intermediaire Doelgroep

leerkrachten, gemeenteambtenaren, politie, jongerenwerkers

Doelstelling

Diverse doelgroepen in de regio voorlichting geven over genotmiddelen.

Inhoud en methoden

De Eilandhopper is een bus die ingericht is als mobiel informatiecentrum. In de bus zijn folders verkrijgbaar, kunnen video's worden bekeken en spellen worden gespeeld over het onderwerp. Een medewerker gezondheidsvoorlichting geeft informatie aan bezoekers van de bus.

Looptijd

lopend

sector **algemene bevolking**

Speciale acties voor verslavingspreventie, die speciaal bedoeld zijn voor bepaalde doelgroepen, worden ondersteund door groter geconcipieerde maatregelen (campagnes of acties op regionaal of landelijk niveau) die sterk gebruik maken van elementen uit de massacommunicatie maar deze ook verbinden met communicatieve elementen voor het contact van persoon tot persoon. Het gaat hier om de preventie van het gedrag en de omstandigheden, er wordt zowel rekening gehouden met de afzonderlijke persoon alsook met de levensomstandigheden. De acties hebben een tot voorbeeld strekkend karakter en blijven niet beperkt tot stadswijken.

Alkohol – Alles im Griff?

Campagne voor de preventie van alcoholmisbruik op volwassen leeftijd

Contact

Instelling

SiT-Suchthilfe in Thüringen
Büro Impuls

Contactpersoon

Kathrin Otto

Adres

Gorkistr. 15, 99084 Erfurt, Duitsland

Telefoon

0049-361-2128080

Fax

0049-361-2128081

Doelgroep

gehele bevolking (b.v. volwassenen)

Doelstelling

- verdere ontwikkeling en stabilisatie van het bewustzijn dat alcoholconsumptie een probleem kan zijn
- vermindering van de gezondheid schadelijke alcoholconsumptie van personen die risico lopen
- bevordering van de gezondheid
- nuchter zijn wanneer dat vereist is
- personen die werken in de verslavingspreventie met elkaar in contact brengen door netwerken en door het vormen van werkgroepen

Inhoud en methoden

Onder het motto "Alkohol - Alles im Griff?" heeft het ministerie voor sociale zaken en gezondheid van de deelstaat Thüringen een initiatief opgestart, om de mensen ontvankelijk te maken voor een bewuste manier met alcohol om te gaan.

Via een geschikte reclamefiguur als verbindingsselement moet de volgende inhoud in een aantrekkelijke vorm op 5 posters overgebracht worden:

1. doorgeven van kennis over grenswaarden
2. doorgeven van kennis over het thema nuchter zijn wanneer dit vereist is
- 3./4. functionaliteit van de alcohol
(motieven om te drinken/maatschappelijke motieven)
5. "korte vakantie van de alcohol"

Daarenboven biedt een informatieboekje over de posters nadere informatie om de kennisoverdracht aan te vullen.

Voorts bestaat er een brochure voor intermediairen, die praktische en theoretische kennis over de thematiek "Alcoholmisbruik" bevat. (Andere materialen: pluchefiguur, fotokalender)

De implementatie van de preventiecampagne in Thüringen geschiedt via de massamedia en door communicatie tussen personen.

Financiering Ministerie voor sociale zaken en gezondheid van de deelstaat Thüringen

Alkohol: Verantwortungssetzt die Grenze

(alcohol: de verantwoording bepaalt de grens)

Contact
Instelling Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA)
Adres Postfach 910152, 51071 Köln, Duitsland
Telefoon 0049-221-8992-0
Fax 0049-221-8992257

Doelgroep Gehele bevolking

Doelstelling Verantwoord omgaan met alcohol

Inhoud en methoden Het gedrag van volwassenen dat door andere mensen tot voorbeeld genomen wordt, en nuchter te zijn wanneer dat nodig is, zijn wezenlijke bestanddelen van de campagne voor de preventie van alcoholmisbruik. Het begin van de actie, die gepland is voor de lange duur, vormt de brochure "Alles klar? – Tipps und Informationen für den verantwortungsvollen Umgang mit Alkohol" (Duidelijk allemaal? – Tips en informatie voor de verantwoorde omgang met alcohol". De lezers van de brochure kunnen hun persoonlijke omgang met alcohol controleren. De brochure informeert voorts over kritieke hoeveelheden alcohol of over het alcoholgehalte van verschillende alcoholische dranken, resp. geeft constructieve tips hoe men drinkgewoonten die de gezondheid schaden duurzaam veranderen kan. De "Alles klar-Brochure" wordt gecombineerd door twee posters over de thema's nuchter zijn bij het autorijden en bij de omgang met kinderen. In een eerste stap van de campagne worden doelgericht zulke media ingezet, die georiënteerd zijn op volwassenen. Volgend jaar zal praktische hulp ter beschikking worden gesteld aan artsen, gynaecologen en vroedvrouwen.

Looptijd sinds juni 2000

Alles im Griff?

(alles onder controle?)

Alcoholprogramma van BAG/EAV/SFA, 1998 - 2002

Contact

Instelling

Bundesamt für Gesundheit
Alcoholprogramma BAG/EAV/SVA

Contactpersoon

Daniel Brenner, Susanne Stahl (gehele BAG coördinatie)
Luzius Müller (projectcoördinator bij Radix GF)

Adres

Postfach, 3024 Bern, Zwitserland

Telefoon

0041-844-844-050

Fax

0041-31 3230060

Doelgroep

gehele bevolking, artsen

Vanwege de prijsverlaging van de sterkedrank in juli 1999 is de consumptie van alcohol, vooral bij jonge volwassenen, gestegen. Het nationale programma voor de preventie van alcoholmisbruik "Alles im Griff" is daarom in april 2000 gestart met een nieuwe mediacampagne, die in eerste instantie de 20- tot 30-jarigen moet gaan benaderen.

Doelstelling

Riskante consumptie van alcohol in Zwitserland verlagen. Preventie van alcoholmisbruik.

Het programma richt zich op riskante drinkpatronen. Mensen die af en toe te veel drinken moeten aangemoedigd worden dit onder controle te houden. Het doel van de campagne 2000 is jonge volwassenen aan te moedigen hun eigen drinkgedrag kritisch te bekijken.

In bioscoopspots en advertenties worden belangrijke aspecten van het leven van deze groep behandeld: seks en relaties, erkenning en mobiliteit.

Inhoud en methoden

De bond heeft onder het motto 'Alles im Griff?' een alcoholprogramma opgestart dat propaganda maakt voor een verantwoorde omgang met alcohol. In een eerste stap in het project moet de sensibilisatie van artsen versterkt worden, zodat ze hun patiënten kunnen aanspreken op alcoholproblemen. Een hotline en een beknopte handleiding staan ter beschikking aan de medici. Tegelijkertijd wordt de bevolking door middel van een alcohol-schijf en hints in de wachtkamers opgeroepen om met de arts te spreken. Vanaf het voorjaar van 1999 richt het programma zich op het brede publiek. Het BAG stelt verschillende reclameobjecten ter beschikking (posters, ansichtkaarten, flessenopener, kunststof ijsklontjes e.d.), die besteld kunnen worden door geïnteresseerde

personen die willen deelnemen aan het alcoholprogramma (zie het bestelformulier in het dossier). Verder kunnen horecabedrijven een posteractie bestellen, die het doel heeft de boodschap "Alles im Griff" door te geven op de toiletten van horecagelegenheden.

Financiering Subsidie van de federale overheid

Looptijd 01-01-1998 tot 31-12-2002

Fris rijdt!

Contact

Instelling De Griff GCV, afdeling preventie (Arnhem)

Contactpersoon Dhr. P. Willemsen

Adres Postbus 351, 6800 AJ Arnhem

Telefoon 026-3551414

Fax 026-3551402

Doelgroep Uiteindelijke doelgroepen:

- bestuurders van voertuigen, met name auto's
- drinkers en hun omgeving
- algemeen publiek

Intermediaire doelgroepen:

- politie, Gemeenten, Openbaar Ministerie,
- Veilig Verkeer Nederland

Doelstelling Terugdringen van rijden onder invloed

Inhoud en methoden Terugdringen van rijden onder invloed, inzet op: voorlichtingcommunicatie, handhaving; eenmalige voorlichtingsbijeenkomsten: artikelen, persberichten gericht op kennis (plus houding) veel aandacht voor subjectieve pakkans; voortgezet onderwijs, diverse rijopleidingen, broem: politie-inzet alcohol-controle; botsen is blazen!; blaastest tijdens reguliere surveillances. Samenwerking: politie voortgezet onderwijs Veilig Verkeer Nederland Gemeenten Openbaar Ministerie.

Looptijd aanvangsdatum 1997

Drugs en medicijnen in het verkeer.

**Een oriëntatie op preventie en voorlichting.
(in het kader van project "Fris Rijdt")**

Contact
Instelling
Contactpersoon

De Grift, GCV, afdeling preventie
Frieda van der Jagt

Adres

Postbus 351, 6800 AJ Arnhem

Telefoon

026-3551414

Fax

026-3551402

Doelgroep

Intermediaire doelgroepen: politie, gemeenten, 3VO, OM, bibliotheken, horeca (waaronder coffeeshops)
Uiteindelijke doelgroepen: algemeen publiek, jongeren die cannabis gebruiken

Doelstelling

Het uitvoeren van een oriëntatie over het onderwerp drugs en medicijnen in het verkeer.
Hieruit worden aanbevelingen gedaan voor preventie en voorlichting ten aanzien van dit Thema. Deze preventie en voorlichting zal worden uitgevoerd door de Grift en haar samenwerkingspartners, in het kader van het project "Fris Rijdt"

Inhoud en methoden

De prevalentie van het onder invloed rijden van drugs en medicijnen is de aanleiding voor dit project: het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland (ROVG) heeft de afdeling preventie van de Grift opdracht gegeven de mogelijkheden van preventie en voorlichting ten aanzien van dit thema te onderzoeken. In deze oriëntatie wordt als eerste ingegaan op de prevalentie van het onder invloed rijden van drugs en medicijnen. Daarna komen aan bod: de effecten van deze middelen op de rijvaardigheid, de huidige wetgeving en de gewenste verbetering daarvan en welke preventie activiteiten er op dit moment al worden of zijn uitgevoerd in Nederland. Hieruit worden aanbevelingen gedaan over belangrijke doelgroepen, welke drugs in de voorlichting de meeste aandacht verdienen, de materialen die kunnen worden ingezet en de tijd en plaats waar deze voorlichting kan worden gegeven. Uit deze aanbevelingen worden twee doelgroepen gekozen die als eerste worden benaderd in de voorlichting: het algemeen publiek, de jongeren (12 tot 20 jaar) die cannabis gebruiken en op fiets, brommer of in de auto aan het verkeer deelnemen.

Methoden: schriftelijke voorlichting: folders, flyers, etc

Looptijd

2000 (eenmalig)

B

Suchtvorbeugung – Gemeinsam auf dem richtigen Weg

Städtetour-Kampagne

**(verslavingspreventie – samen op de juiste weg,
stedentour-campagne)**

Contact

Instelling Ministerium der deutschsprachigen Gemeinschaft
Abteilung Familie, Gesundheit und Soziales

Contactpersoon Johanna Schröder

Adres Gospert 1 - 5, 4700 Eupen, België

Telefoon 0032-87-596300

Fax 0032-87-556473

Doelgroep Jongeren, volwassenen, politici, artsen, leraren, gehele bevolking

- Doelstelling*
- Het thema "gevaaren door verslaving" doorgeven aan een zo groot mogelijk publiek (meerdere landen)
 - Scheppen van een ontmoetingsplaats, een plaats voor het voeren van een dialoog en voor uitwisseling
 - Expressie door kunst, cultuur en muziek
 - Sensibilisatie van de doelgroep

Inhoud en methoden Het gehele project is opgedeeld in 2 fasen:

Fase 1: Voorbereidende bijeenkomst
20 jongeren uit de partnerregio's (België, Duitsland, Frankrijk) kwamen bijeen in Vigy voor een uitwisseling van ervaringen over het thema verslavingspreventie. Onder begeleiding van vakkundige begeleiders werd een multicultureel programma over het thema drugs opgesteld (dans, muziek, toneel)

Fase 2: Artistieke opvoeringen in meerdere steden van de grote regio (Mondorf, St. Vith, Trier, Saarbrücken, Sarreguemines)
Op 2 dagen vonden artistieke opvoeringen plaats in de verschillende plaatsen. Er werd opgetreden voor:

- Verantwoordelijke personen uit de politiek (Mondorf)
- Scholieren (daarna discussie) (St. Vith)
- Studenten, toeristen, ter plaatse woonachtigen (Trier)
- Bevolking (bij het station in Saarbrücken)
- Scholieren, studenten (Sarreguemines)

Looptijd Augustus - november 1998, Stedentour van 9 - 10 november 1998

D

drobs-online.de **„Einfach mal fragen“**

(gewoon even vragen)

<http://www.drobs-online.de>

Contact
Instelling
Contactpersoon

Arbeitskreis Jugend- und Drogenberatung Ahlen
Sandra Brüning (maatschappelijk werkster, Fachstelle für
Suchtvorbeugung),
Regina Pabst (sociaal-pedagoge, Beratung)

Adres Königstr. 9, 59227 Ahlen, Duitsland
Telefoon 0049-2382-91869-0
Fax 0049-2382-81179
e-mail: drobs@ahlenmail.de

Doelgroep

Het aanbod is in eerste instantie bedoeld voor personen uit het district Warendorf (consumenten (meestal experimenterend), intermediairen, ouders).

Doelstelling

Via het internet moet een laagdrempelige mogelijkheid geschapen worden om informatie en advies in te winnen, die onafhankelijk kan worden benut van langlopende contacten, van manifestaties in grote groepen (bijeenkomsten met klassen en intermediairen, e.d.) en de bestaande verbindingen in het district Warendorf.

**Inhoud en
methoden**

De chat is een onderdeel van de aanwezigheid van de jongeren en drugsadvisering in het internet, die begeleid wordt door een coöperatie van advisering en preventie. De medewerkers zijn doorlopend eenmaal in de week 2 uur online, beantwoorden vragen en voeren gesprekken. De bezoekers kunnen via een nickname contact opnemen met de medewerkers. Uit de schriftelijke vorm van het gesprek vloeien enkele grondbeginselen voort, die nagekomen worden bij het Contact b.v. Alle vragen worden serieus genomen, anonimiteit geldt voor de bezoekers - niet voor de leden, structuren in de chat moeten in acht worden genomen (chattergemeenschap e.d.). De chat kan onafhankelijk van het wekelijks "spreekuur" in coöperatie met andere instellingen benut worden (b.v. jeugdcentra) in de vorm van afzonderlijke acties.

Financiering

Voor dit project staan geen extra gelden ter beschikking. Het project wordt gefinancierd in het kader van de algemene financiering.

Looptijd Het aanbod bestaat sinds juni 1999. Een beperking qua tijd bestaat niet – de snelle veranderingen in het internet (ook in de structuur van de bezoekers van de chat) maken een regelmatige controle van het aanbod noodzakelijk.

Sucht beginnt im Alltag. Prävention Auch.

(Verslaving begint het dagelijks leven. Preventie ook.)

Contact

Instelling Suchtpräventionsstelle der Stadt Zürich

Contactpersoon Jürg Treichler

Adres Röntgenstr. 44, 8005 Zürich 5, Zwitserland

Telefoon 0049-1-2729835

Doelgroep Hele bevolking

Doelstelling Sensibilisatie van de bevolking voor het verband tussen verslaving en maatschappelijke feiten. Verslavingspreventie.

Inhoud en methoden De kantonale preventiecampagne "Verslaving begint in het dagelijks leven. Preventie ook." treedt met een voor Zwitserland nieuw concept in de openbaarheid. Terwijl bij de laatste campagne van de bureaus voor verslavingspreventie in het kanton Zürich het individu centraal werd gesteld, is de mediacampagne uit 1995-1996 alleen gebaseerd op maatschappelijke feiten. In een eerste fase werden zulke maatschappelijke feiten bekend gemaakt op posters, in advertenties en in bioscoopreclame. Bij voorbeeld: 45% van alle werklozen worden 's nachts wakker met angstgevoelens. Werkloosheid kan leiden tot verslaving. De specialisten van de preventie willen niet alleen brede lagen van de bevolking sensibiliseren, maar hebben hun hoop gevestigd op concrete maatregelen. Ze hebben daarom een brochure met korte informatie over de posters verstuurd aan duizenden verantwoordelijke personen en instanties in de politiek en het bedrijfsleven. De regionale bureaus voor verslavingspreventie zullen in de tweede en derde fase van de campagne (campagne van 1995-1996) de situatie in hun gebied reflecteren en tot thema maken op posters en bij manifestaties. De net samengestelde brochure over de bevordering van de gezondheid in de bedrijven en de verslavingspreventie "Een derde van de beroepsbevolking zou klagen over uitputtingsverschijnselen".

sector **algemene bevolking**

len" werd verstuurd aan alle bedrijven met meer dan 12 medewerkers.

Met deze brochure moeten bedrijven uit Zürich gewezen worden op de mogelijkheden van de verslavingspreventie en de bevordering van de gezondheid.

De campagne werd in april 1998 gestart en maakte voor het eerst alco-pop-dranken tot thema. Vanaf december stond de eigen verantwoordelijkheid centraal in de preventieve boodschap.

Op posters in het hele kanton Zürich werd met portretten van mensen met verschillende verslavingen (b.v. verslaafd zijn aan de televisie en aan het werk) reclame gemaakt voor de verslavingspreventie. De campagne 1999 maakt reclame onder het motto 'Jongeren en alcohol' en werkt met behulp van borden voor op tafel, kleine posters, stikers en slogans.

In mei 2000 werden 3 nieuwe posters over misbruik van alcohol, tabak en medicijnen, een nieuw magazine met de titel "laut & leise" en een homepage gemaakt, resp. gelanceerd. De pr en de sensibilisatie voor de genoemde thema's moeten door deze activiteiten verder worden versterkt.

Financiering Gemeentelijke bijdragen, kantonnale bijdragen, andere gelden

Looptijd 01-01-1995 tot 31-12-2001

Adressen

**Landelijke
Steunfunctie
Preventie** Da Costakade 45
3500 AS Utrecht
Tel: 030-2971100 · Fax: 030-2971111
(LSP) E-mail: gspek@trimbos.nl
Internet: www.lsp-preventie.nl en www.ndcp-prevention.nl

**Bundeszentrale
für gesundheit-
liche Aufklärung** Ostmerheimer Str. 220
(BZgA) 51109 Köln
Duitsland
Tel: 0049-221-8992-0 · Fax: 0049-221-8992-300
E-mail: order@bzga.de
Internet: www.bzga.de

GINKO Kaiserstrasse 90
Landeskoordinationsstelle Sucht-
vorbeugung NRW 45468 Mülheim a.d. Ruhr
Duitsland
Tel: 0049-208-30069-31 · Fax: 0049-208-30069-49
E-mail: j.hallmann@ginko.org
Internet: www.ginko.org

RADIX Stampfenbachstrasse 161
Gesundheitsförderung 8006 Zürich
Zwitserland
Tel: 0041-1-3604100 · Fax: 0041-1-3604114
E-mail: infodoc@radix.ch
Internet: www.radix.ch

SUPRO Moosmahnstrasse 4
Werkstatt für 6850 Dornbirn
Suchtprophylaxe Oostenrijk
Tel: 0043-5572-55155 · Fax: 0043-5572-55155-15
E-mail: supro@supro.at
Internet: www.supro.at

VAD E. Tollenaerestraat 15
Vereniging voor 1020 Brussel
Alcohol- en Andere België
Drugproblemen Tel: 0032-2-42303-33 · Fax: 0032-2-42303-34
E-mail: vad@vad.be
Internet: www.vad.de